КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

Масса а мехкашкара пролетареш, цхьаьнакхета!

ШОАТТА, 5 апрель, 1969 шу № 41 (4676). Мах 2 кап.

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союзан Коммунистически партин Нохч-ГIалгIайн обкоман, Нохч-ГIалгIайн АССР Лакхахьарчу Советан а Министрийн Советан а орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

1923 шера дуьйна арадувла

ХЬАЙБАШ ЛЕЛАДЕРИЙ ГIУЛАКХАШ

[illegible] республика хьайбаш лелорашна чIогIа хала ду. ШIаьккхача хала лаьттачу шелано, тIеххьаьккхачу бIаьстено дукха халонаш тIаккхоачийна фермийн болхлошна.

Къаьстта халачу хьелашкахь хьайбаш кхаба [illegible] хьайбанийн продукцийн советан уж пачхьалкхехьа дохкаре планаш кхочушдечу.

Хьалхарчу кварталан итогаш белгалде хьел, республикехь хьалхарчу кварталехь пачхьалкхехьа дуьхь дохкара план кхочушйинарш. ХIьаьта ниттта, пачхьалкхехьа дуьхь, шура, фуьаш дохкара кварталийн план кхочушбина республикан колхозаша. Совхозашкахьчул дукха лекхагIа да. Цул кертдерш колхозийн хьайбаш леладерашна хьайбаш Iалашдан [illegible]. ЦIьабакъал, пачхьалкхехьа шура, фуьаш дохкара лекхо республикан хьайбаш леладарашна тIаьхьа кхаххьалхарчу кварталера кварталан.

Дукха лекхар тIалсинд хьалхарчу кварталан Ачхой-Мартанан, Грозненски, МалгIобекан, Наурски, Урус-Мартанан районашкахь.

Дукхахдолу вайшкарш болхлошкахь [illegible] къиш йисай кварталан планах 183 тонн шура.

Ерригчу республике 1968 шера хьоалагIчу кварталашна нийсанча ухх шера цу хана 18 процент кIезиг ден шура кийчъелла. Къаьстта чIогIа кIезиг шура Ачхой-Мартане, Урус-Мартане, МалгIобекан районашка. Нитта, кIезига кийчдаьд фуьан. ДIаадахача шера хьоалагIчу кварталан кхиначу 30 процент фуьа кIезигIа да ухх шера цу хьиана хьалачIа. Из ниделхьан дукхагIолчу дика Грозненски, Сунженски, Шелковской районин боахамаш бахьан.

Пачхьалкхехьа фуьаш дохкара кварталан план кхочушъьйай алхха Ведана, МалгIобека, Шелан районийн боахамаша.

Хьалхарчу кварталан тIалсар дIалуш пачхьалкхехьа дуьхь, шура, фуьш дохкара 1969 шера хьалхарчу ах шера план кхочушъйара шоллагIчу кварталан дукха къахьега дезаргда республикан фермашка хьайбаш леладерийн.

Цу гIулакхана вай хьинга хаалаш долан да.

Хьалха лаьттарийн опано [illegible] продуктивность лекха [illegible] болча.

Дика толамаш доахаргда колхозийн совхозийн кулгалхошна, специалисташа, хьайбаш леладерашна цхьана айхха бувзам болаш къахьеге.

1969 шера 1-гIа апрель тIаккхоачаш хьайбий продукцийн кийчъьяра хьалхарчу кварталан план кхочушдешъярхий боахи

СВОДКА

Процентанца

Районаш	Дуьхь лаьрдIа доахам	Шура	Фуьаш
Ачхой-Мартана	[illegible]	82	88
Ведана	153	—	103
Грозненски	88	92	73
Гудермесски	129	106	35
МалгIобика	120	85	100
Надтеречни	60	102	22
Наьсари	107	106	35
Наурски	65	95	88
Ножай-Юрта	123	—	15
Советски	131	—	26
Сунженски	102	105	89
Урус-Мартана	127	85	58
Шелан	118	105	106
Шелковской	96	130	71
Ерригга	104	98.6	76

100 ЛЕНИНСКИ КЪАХЬЕГАМА ВАХТА

Массава а юбилейни субботнике гIо!

Инициатива хьаллаьцай

Ухх деношка Грозненски локомотивни депо ремонтни цехийн кагирхоша шоай собрание дийца а дийца хьаллаьцар Сийлахь-боккхача болама 50 шу дузача денна сийна Ерригсоюзни коммунистически субботник чаккхаккхара тIехьа Грозненски ремонтно-механически завода коллективе дIадоладаьд дика гIулакх.

Цхьан бартана на тIаьхьехам къовбалбаь хьал а лоацаш, цу хьалхарча коммунистически субботника 50 шу дузача ден сийна хIаране бе боагIачул цхьа ди совгIа болх бе сондм бир.

Цул совгIа цхьоалагIа Май хьатIаккхаччалца депо кора комсомольски аллея товш, хозъеш шиннана-кхокха сахьата болх бергба хIаране. Сийлахь-боккхача Дай-мехка фашистски Германехарчу тIем тIа байна депо болхлой дагалаьца Мемориальни доска оттадергдолаш ца цу аллее.

Депо кагирхоша В. И. Ленина юбилейна накъаболхаш дахха къахьегама толамаш а доахаш хьинаре къахьег. Из еза-йоккха юбилей кьитIаккхачалехьа депо болх бен болча комсомолашка массане а коммунистически къахьегача уларии, цхьа сийлен цIи яккха лерхI. Тешам ба уж шоай дешна дай хургхиларах.

Г. АКОКОВ.

ХОЗАГIА ХУРГЬЯ

«Сунженефть» НПУ мехкдаьттахоша дог даьза хиния хьаллараш Грозненски ремонтно-механически завода коллектива Сийлахь-йоккхача почина 50 шу дизара накъадолхаш дIайолаьб Ерригсоюзни субботник дIадахьаре йола инициатива. Из дика гIулакх хьаллаьцача мехкдаьттахоша лаьрхIад цу дезача денга кхачелехьа Карабулак яхача болхлой поселкехча гаьнашта кIирош тоха, царна гоийхьара лаьтташ ахка, цIенхоьлта гомахьара нувкаш дIаяха. Ремонт яь йоаккхарга накъацха, паркашка латтача гIандашта, ниттта цара басарах хьокхаогIа. Ухх деношка дIайоIаьла 500 га.

Сийлахь-боккха Дай-мехка тIом болча хана байнараша комсомольски парке дегIача памятника гонахьара лаьтта аьхка тоадергда. Ерригга промышленни предприятей коллективаш кийчлуш я цу дезача цIейна сийленна пакъаьхха.

А. ЛИТВИНЕНКО,
«Сунженефть» НПУ партком секретарь.

ХЬИНАРЕ ДАКЪА ЛОАЦАРГДА

Балха ди даьнча цхьа бIаь, совгIа сиг вIашагIкхийтар Грозненски района «Сельхозтехника» объединение мастерской.

Собрание дIайолалуш МРО балхлой комитета председателa заместителa Фрейштаду Евгений Иосифовича гулбеннараша дIаповзийтар массане а юбилейни коммунистически субботник дара дакъера грозненски ремонтно-механически завода болхлошна, инженерно-технически болхлошна, гIуллакхерча наха даь кхайкхар.

Цул тIехьагIа къамаьл дир МРО механизаторий отряда наканика Дегтярев Иван Павловича.

— Оаха массане дог даьза хиная хьаллоаш ремонтно-механически завода коллектива дIадоладаь баьнха-дийн гIулакх. Массане хьинаре дакъа доацаргда оаха Ленински субботнике.

Из дика гIулакх могадеш шоаш ае лерхIачах къамаьлаш дир «Сельхозтехника» объединение управляющe и. В. А. Левинова.

Шоатта дийнахь хургдолча субботнике дакъа доацаргда 120 саго.

Е. ЕВДОКИМОВ.

КОМСАШ ХЬУВКЪАЕРГЬЯ

Наурски района «Советская Россия» яхача колхозан леладеча совхоза дертаева дакъа да комсаш кхерий уж чаккхьахари.

ДIадахача шера комсаш леладерана чIогIа хьувкъайир комсаш. Латача комсай белашийн 1120 гектарах хIаране тIаьа 26 центнер комсаш лъьаь.

Пятилетка дегьлагIча шера В. И. Ленин ваь 100 шу дизара сийна тIайица социалистически декхараш толаша кхочашдара совхза гуразье деня шерра къоисаш боаржабаьб совхоза къахьегамхоша. Шоана тIаетIале еррига комсаш лаьтта кIал едкар. Шоашаьа хьокхамаш гойтар гуйрийна кхашка хьинаре къахьийгав коммунистана В. А. Бычкова, Т. Г. Якименкос, кхьбараша.

БIаьстан кхашкара балхаш дIадоладеннад. Цу балхашка кийчо дах тайша хургба ухх шерана комсий хьувкъам.

Цу хьакъе дах а де дезар а фуд?

Из дукха дийцир ухх денношка хиннача собрание совхоза коммунисташе специалисташе. Белгалдаь декхараш кхочашдара гуразьа йийнача культурай кхашка минеральни удобренеш тайсай, хIара гектара 2—3 центнер суперфосфат кхочийтам.

Шоаш планаш лоацаш цIенхашта тернаш тIабахийтар совхоза къахьегамхоша юртбоахама техника бIаьстан кхашкара балхашта кийчъяра. Ниттта, масала Iаьа хьадаьнь ремонт е шаьш 25 трактор да, хIаьта механизаторашна ремонт яь кийчъьлай 29 трактор, 40 нух, комсаш хьеллара шиа еррига механизмаш. Ремонт еча селлаш кийчъьяй. Хьинаре дакъа лаьцар механикаша коммунистана Т. Т. Матвеенкос, И. П. Шульдякова, слесара И. Ф. Регеоина, кхьбараша. Ниттта, комсаш дукхагIа яхара кхы а дукха мероприятеш белгалдаьй. Масала, нIе хьар тешин комсаш хьара нерхI бIаь гектара тIа тоаьа хий дилла, цхьа хьар гектара минеральни удобренеша хьоакарна е, хаьнахьен агротехнически бераматIен комсий белашашкара балхаш кхоачаде лерхI. Гуразьа йийнача культурай цхьа бIаь гектара тIа аргIан хьисапе хий леттача установкаша хий тохаргда, гербицидашца оасав дергда.

П. КУДЛАЯ,
Наурски района «Советская Россия» яхача колхозан комсомольски [illegible].

КЕРДА ГIИШЛОШ

Грозненски района «Старосунженский» совхозе хьалхеи лахт 50 нохтига йола берий ясли. Дика хьаьхьер цига болх бе болча гIишлошкьерийна. Царна хозделеш хьаьхьаь, цига хIа доладургдр шийн берий лахар лолга. Къаьстта белгалбаьккхаьб камейщикаш П. Яскакова, М. Вачалова, М. Раисов, кхьбараш.

— Берашна тоттара ишьярдаме а сапаргIиетв а хурсьй ясли, — дуьи военцаргIа волча прорабо Хацеея Хизара, — берашта хургда ЙиндоIаяа даь кхоллараш, физкультурни площадкаш, вонш цIа, медицински пункт. Керда хьалха гIишлонлаьнаргна Нохьеш хургьа.

Ухх шера совхоза дукха оаргIат хургда хьалгIа а дьоа эксплуатаце дIалургйолча бь мугIарах доахан оттаде йоа болча коровнички. Цу йоакхала дадира балха механизированни хьисапе дерда. Из помещения эксплуатаце дIалургьа гIишлошъя доа хIай тIаккхоачаш — ниттва тIаа хьувусте. Из да тIаккхоачаш хьалаьь хргьа баш а. Уж болхаш дин а Х. Раисова, Х. Айдамирова, В. Дашуваева, хьачар бригадаш.

[illegible]

Социалистически къахьегама историга кийъехай Московско-Казански машинниъкъа Москва-Сортировочни депо. 1919 шера депо партийни ячейка дакъа коммунистически субботникех «Сийлахь-йоккха дочин» яьнад В. И. Ленина.

1958 шера коммунистически къахьегама бригадаш яха цIи яхар дукха йоалаьнча патриотически яхь инициатор хилар депо доллектиях.

Сурта тIа: 1919 шера ухх нетте чаккхаьххад «Сийлахь-йоккха дочин» яхача статья тIа В. И. Ленина дийна этара хьалхара коммунистически субботник.

ТАСС фотохроника.

ХАНАЛ ХЬАЛХА БУВЛАРАШ

[illegible] къахьегам, шатто аттичу Грозненски Сладкеи фабрики коллектива [illegible] пятилетка дешлагIча шера [illegible]. Продукция реализаци [illegible] кхочашъьйнай ца. [illegible] дIакхьыйтечун 7,8 процент дукхагIа нийсо продукция дIакхьыйтий ухх шера цу [illegible]. ХIаьта товарни продукция арахецара план, батта [illegible] 113,3 процент кхочашдьнай фабрико болхлоша. Ухх батта чотах арахийца [illegible] отташ эзараш совдий хьаьхо а. Къаьстта дика къахьег ухх шера Е. Я. Шулимос [illegible] цхьазлагIча цеха [illegible] Л. Бачагаева, Е. Ос[illegible] юрте лаьттача Веденски, Новогрозненски филиалий болхлоша.

В. КАЗАЙЦЕВА.

* * *

Грозненски швейно-производственни объединене хIаннш тоггаргаш арахецаа продукци вай республикане дIакхачо ца Iаш [illegible] болча республикашка, вай мехкарча кхычча горедашка дIакхоеч. Тоге [illegible] дукхагIа хилийтара чIогIа къовсам леттаба объединене коллективе. Цунга хьалхе да тIехьа дукхагIа хул доакъ къахьегама толамаш. Продукция реализаци хьахь батта план 101,7 процент кхочашдьнай ца, [illegible] совгIа торговлe организацешка дIакхачийта нийсо продукция 95 эзар сомашах а. Ухх батта уж толамаш цхьа а лакхдаш къахьег хIаннш тоггараш. Социалистически цхьа хьакха латт нах. Бунимос, Хачатуряна, Кайсайкас [illegible] цехий коллективаш. Цар кварталан план 103—104 процент кхочашдьнай.

Б. ДОТМАРЗИКВ.

* * *

Пятилетка дешлагIча шера дестхий социалистически декхараш тIеэйцад Грозненски консервни завода болхлоша. Уж толамца кхочушдеш хьегIагIа уж. Нимсерова арахцара кхаь батта лорга кийши хьаша кхочушдесса он, планал кхьшIачуч совгIа арахийца консервни 31 эзар банка а. ХIаьта кхьшд совгIа [illegible] нийса продукция 4 эзар сомашах а.

И. ПРОКОПЕНКО.

НОТ — юрта боахама производстве

Самардийнахь г. Грозне политпроса цIагIа юртбоахама хьакъеган Iилман ларда тIа вIашгIехьбоаккхарах йолча республикански конференце вIашагIкхийтар республика боахаман специалисташ, кулгалхой.

Конференци хьайийхача республика Министрий Совета председателa хьалхарча заместителa А. И. Слюсарева «КПСС ЦК октябрьски Пленума решенеш къахьеган Iилман ларда тIа вIашгIехьбоаккхара республике, районни юртбоахама организацей, колхозийн совхозийн декхараш» яха доклад йир.

«Юртбоахама организация къахьегама, совхозашка къахьеган Iилман ларда тIа вIашгIехьбоаккхала гетт» яхал вр Нохч-ГIалгIай юртбоахама министра Г. И. [illegible] доклад.

Российски Федерацей, ниттта хьачча облостенашкара балхха Iалхоай гIулакхера нах бар конференце. Царех наьхне цита ухх дешнех лаьме къамаьлаш дир:

РСФСР юрта боахама министерства кертерча управление организацийн къахьегамаш алдан хьеракерчен отдела начальника Г. Т. Олейника «Къахьегама цIерадеи НОТ системе балха хаа», юртбоахама Iилмий кандидата А. В. Айбетова «Юрта боахамерча НОТ кертерча доставке». Къилбаседа Кавказерча «НОТ растениеводства отдела начальника И. М. Дубинина «Растениеводстве кьалхьеган Iилман ларда тIа бешилазига».

Республика юрта боахамерча къаьст-къаьстача болхьашка НОТ элементаш йиькахьарах хьахиннара дIахо балча хаам де лерхIари дуяшаш вуступлени дир Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза председателa воа. Кочарова, республикански юртбоахама опытни станце директора воа. Миосавета, юрта боахама министра заместителa воа. Ванина, Гудермеса района «Дружба» совхоза кертерча зоотехника воа. Пустовойтова, Грозненски опытно-мелиоративни станце директора заместителa воа. Ковальске, юрта боахамерча Нохч-ГIалгIай НОТ отдела начальника воа. Косилкина, Грозненски шурий совхоза кертерча инженера воа. Рябченкос.

Конференце къамаьлаш даьча дукххача белгалдир вай республике юрта боахам Iилман ларда тIа вIашгIехьбоаккхача хьалхара гIа нора ца баьккхаь. ДIахо йоачча хана хIаннарча юрта боахама производстве сахьа дегIайоалара керттерча декхарех из дрхIа догIа.

Юхъаьнна конференце хиннарна къахьеган Iилман ларда тIа вIашгIехьбоаккхара йола рекомендацеш.

Конференце дакъа лоацаш дир КПСС Нохч-ГIалгIай обкома секретарь Х. А. Абдулхаров.

БОККХА ЛОАРХIАМ БОЛА ВИЗИТ

РАБАТ, 3 апрель. (ТАСС). Официальни визитах СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Н. В. Подгорный Марокке вена хиларца, дуккалена мехк мукъабаккхарерe социализмаш Марокханск партe арахецай хаамаш.

Ухх деттагIлен визита дуьнen тIа оттара хьалхарча социалистически пачхьалкхенах доккхал долчо из дийна дола марокканскп хилиьа дог гIаддигад. Йоах заявлене тIа. СССР Лакхехьача Совета Президиума Председатела визито, белгалдоах заявлене тIа, кьода шерина а Мехко боккха вIашн технически экономически гIулакхаш — Мароккан юрта боахамн промышленности дегIайоалара, цун дахьара торговли шеръяра мошъастал дергдола гIулакхаш леладара за.

Мехк мукъабаккхаре социалистически партe тешаш а, белгалдоахкх заявлене тIа Н. В. Подгорне визито мехка политически шийн дебаме хилар чIогIIIара гIо даргхьа лараж, дерригча дуьнен тIарча прогрессивни низашкара дун бувзамаш дегIадоаладара новкъостал хургхилара.

РАБАТ, 3 апрель. (ТАСС). Тахан переговорам хьала СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела Н. В. Подгорни Мароккан короля Хасан II-чуна.

Советски Союзан Мароккан мехкарий хIахо лоладергдолча гIуллакхий хьокъехьа вIашн дагабьяр. ВIашн хьаьтдоа цхьадоа дешав а дийна.

РАБАТ, 3 апрель. (ТАСС). Официальни визитах укхаза вена СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Н. В. Подгорныйн цунцарь бераши тахан вехка гIолла гаьакха бахар.

«Рейх» яхача королевски дворце марокканскин короля Хасан II-чуна вIашагIкхийтте [illegible] Н. В. Подгорный.

Цига хиннача тIехьагIа СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Мароккан йоккха промышленни гореди церта йолча Касабланке вахар.

КАСАБЛАНКА, 3 апрель. (ТАСС - а спец. корр.). Тахан СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Н. В. Подгорныйи вуншара банани Касабланке кхаьчаб. Цу марокканск этгара а йоккхагIа йолча городе бахача нaха безаме тIаьйIцар советски хьаьний. Городе хьачуваьтIача ара Н. В. Подгорнена маьбабахаб провинце губернатор Сеттат Я. Б. Оицо, Касабланка префектура губернатор полковник В. Будхимес, кхьбола официальни нах.

Префектура губернатора В. Будхимеса СССР Лакхехьарча Совета Председатела Н. В. Подгорна сийна гIуйриЭнара шу оттадир. ХIама дуача хана вах тоьхабен къамаьлаш дир Н. В. Подгорнеи Б. Будхимесек.

МАРРАКЕШ, 4 апрель. (ТАСС спец. корр.). Мехка гIолла балхаш бола СССР Лакхехьарча Совета Президиуме Председатель Н. В. Подгорныйи цунца хьаьна бола нахи селхан саррахьа горед Марракеше — Къилбаьтьен Мароккo за цIи йолча провинце административни центре кхаьчар.

Аэродроме Советски [illegible] хьама дуккалбахьбабар чурча гIулакхий министра заместитель Бен Алем, провинце губернатор полковник Демнати, кхьбола официальни нах, города общественность викалаш.

Аэродромера Н. В. Подгорный вахар советски марокканскни байракхашца егача города улицашка гIолла шийна белгалбьча резиденце. Кортеж цига дIакхачалца советски хььшашка дIайоахаршал хеттар городе бахача нах.

А. СТУПАК, И. [illegible].

РЕСПУБЛИКА КХАШКА

БАЛХАШ ДIАДОЛАДАЬД

Ухх тIехьаьча шерашка ца хиннача тайпара шийла эттадар Iа, хIаьта бIаьстe дукха тIехьаьнхаь. Из бахьан долаш хлат хIадера балхаш цхьаь батта гаргга тIехьадаьннад. Дале а оаха яхаш декхараш кхочашлургдаш даьда. Хьалхе дIа дина кийчлургдар тха хкаш дийдераш халача хьаланша хаоттамца къовсаш а лоаттаба юртбоахама культураш хIйлалаш кхечаьул дийна дукхагIа хи. Мишта вай хIаьта из шеко?

Дукха [illegible] кхочашчаь [illegible] хIаьта цу гIулакхаша [illegible] хулийтаргьа тIайша дакъалаш толамца кхочашде. Ала [illegible] мужкIашш шераш свекла дIаэвьергIолча 510 гектар лаьтта дуиллийташ хий даьдалад. Из балхаш долаш дIадолайнна [illegible] хий эшаргдаш [illegible]. Цу тайпара, хьувгаш дика хилийта тоаш хулийтаргья 2,8 эзар гектар лаьтта заба аьа хилар а. Из балхаш долаш цхьа бIаь гектар йола бIаьстан юхье мая дасадинар. ХIаьта лаьтта гIораш [illegible] уж балхаш. Дале а лаьтта кIезигдукха доасара хIадаше а долада лаьтта аха.

БIаьстан юхье эпча культурай фуьнданашка дIала, къаьстта боккхача лоархIаме да. ХIана аьлча хьайтаьа дукхаьлла декаре [illegible] тIаьхье юрт боахамен культураш кхеара йолча мероприятех хIабаьр агротехнике кхоаеа дIа ма дехкара кхобокъошa [illegible]. Цухуьа хьалхе а [illegible] шоллагIчен классах дола фу Iалашдара. ХIара долаш да кена 50 тонн, гороха 50 тонн, люцерна 60 центнер, хьажкIа 70 тонн фу.

Ухх шера дIаоргIйола еррига юртбоахама культураш кхеара звеньяш вIашагIъехкай. ХIаьта ерригаш а хIара иц аьнна йола [illegible] хьалха дIалкхача шерашка дешо цхьана боал барах йоккха опыт Iоаь я. Цудукха а тешам бол тха ухх шера тIайица декхараш кхочашде торо хургхиларах. Звеньяшта кулгалдеш ба республикe цIи яхе механизатораш Б. Матеев, Л. Захцев. Еррига вIашагIъехка звеньяш силосаш хлата хьажкIаш кхеа барIех шера свекла кхею 19-ин а. Звеньяй болхлошa 1200 гектара тIа хлаьта 525 гектара тIа шекара свекла кхергья. Уж культураш цIеергйолча лаьтта Iана замалахьа 9900 тонн кхо дахадж, хIара гектара тIа тахьа-тхьа тонн а кийчийтам.

Дукха ца йоацаш техника оаха гуразьа дийна злат мишта хьала тIа да а. Злат вIалла а дIохьадаьнаш, хIаьта из хьахилара чIогIа хургба нахьа дIадийнача кхашка минеральни удобренеш подкормка ярах. Ниттта 2800 гектара тIа гуразьа дийнача лаьтта хIара гектара тIа шишша центнер аммиачни селитра а кхочийташ подкормка яь. Уж балхаш дакъа 500 гектара тIа йийнача цхьа дIайийча дукхахча шерашо тIаккхальта бальшита а. Минеральни удобренеш тайсар йийнача шекара свекла юртйолча 300 гектар, бахьаккхлар дуар долча 60 гектар лаьтта хаалтаь.

ХIаьо дика вIашгIехьаьдаккхад балхаш. ДIадахача шера хьолла [illegible] аьха лаьтта цIаьха яхай 380 гектара тIара. Из хьы а оаха да, хIаьта хьалха хийлахьо цхьа а дарди. ХIара звено болхлошa шоашка хьалхе а дIакхьчача технологически керташка хьежжа кхочашду шоашта хьалхашка латта болаш. ХIанз лаьттанщера тIоадал соцаяра хийца бIалхаш дол ба звеньий къахьегамхой. Оскамаш тIа махкаш доакаш бе бераща механизаторш. Балхаш цхьан-ший дийнахьа дув дертда. Уж балхаш дош цийтта агрегат а. Селхан дIадоладаьд оаха бIаьстан юхье юча культурай гороа дIаера балхаш.

Лоацца аьлча тIайица декхараш кхочашдаьра шоай ниг да кхобе ба тха кхаш лелларш. ХIаьта тIайица декхараш ниттта вай кхий ца дехкача лаьтта хIара гектара тIа 35 центнера кхий дехкача лаьтта 50 центнера хьажкIаш кхее, хIара гектара тIара планах йоагIар ниг бIаь центнер шира йоаьача 250—280 центнер шекара свекла кхее.

Б. РЫБОЛОВЛЕВ,
Ачхой-Мартана района «Лермонтовский» совхоза кертерча агронома.

ФИНЛЯНДЕ КОММУНИСТИЙ ХУ СЪЕЗД ХЬАЙИЙЛЛАЙ

ХЕЛЬСИНКИ, 3 апрель. (ТАСС-а корр.). Тахан Хельсинкски культура цIагIа хьайийллар фински коммунистий XV съезд. Цига за Финлянде Коммунистически парте массе а организацешкара вена 479 делегата 400 гаргга хьаьшен. Съезда делегаташа ладувгIаргда парте Центральни Комитета отчетни докладага, кердача программа, кердача уставан проекташ мецаргья, парте хьалхе нелаю органаш хоржаргья.

Съезд хьайийллар ФКП председателa Аарне Сааринена. Съезда балхкараша съезде еха А. Сааринена дIаповзийтача Советски Союза Коммунистически парте КПСС ЦК Политбюро член А. Я. Пельше керте латтача делегацега, кхьчара вежарашка йолча партей делегацешка чIогIагIа тIоараш тохаш маршал хьттар.

ХIаназарча съезда керттера доклад даь, аьлар А. Сааринена, вай парте политически цхьоагIо «Нештгьар», Цу гIулакха этара а лоархIамегIа йола предпосылка хила еза парте юкъера политически линия оттадар.

Чурча политика проблемаш ца, цо белгалдаьккхар, коммунисташ правительства балха юкъе дакъа лацаро мекха араьхара маьшара политика дIакаххьара, Финлянде дIахо а демократи дегIайоалара новкъостал деш хилар.

А. Сааринена цига дийцар дуьнен хилкьанта юкъера хьал а, еррига антиимпериалистически [illegible] цхьоагIо хилайта эрйIаналш хилар белгала а доаккхаш.

ПОРП ЦК ПЛЕНУМ

ВАРШАВА, 3 апрель. (ТАСС). Тахан Варшаве хьайийллай Польски объединенни парте ЦК пленум. Пленуме председательал деш ва ПОРП ЦК Хьалхара секретарь В. Гомулка.

Пленуме дукха [illegible] оттадаьа 1971 — 75 шерашка халкъа боахамга дIайоххийтача капиталовложеней эффективность лакхъяра декхараш, хIаьта вито-Йоаве хургдолча коммунистически болхлойи партей дуьнен хилкьаме маьрча. Совещанеш кийчо дари Варшавски Договора юкъе дакъа лоацача пачхьалкхаший политически консультативни комитета Будапеште хиннача совещанешх йола информация.

Пленуме хьалхаш хьалхаш къамаьл дир Политбюро член, ПОРП ЦК секретарь Б. [illegible].

В. И. Ленин ваь 100 шу дизарга

ЛЕНИНАХ ДАГАДОАГIАРАШ

Надежда Константиновна КРУПСКАЯ

ОКТЯБРЬСКИ РЕВОЛЮЦЕГАРА БРЕСТСКИ МАШАРГА КХАЧЧАЛЦА

«Дошо хIана болен социализм бизза котъаьнначул тIехьарIа хургбален лоархIам» яхача 1921 шера 5 ноябре язъяьча статья тIа Ильича язду: «Корта бIогора боаккхаш чекха, массенд кIиргIа», 1917 шера 25 ноябре Брестски машарга кхаччалца мехка хьайар вай Советски пачхьалхе, революцеция бакъаца империалистически тIема юкъера арадаьлар вай, буржуазно - демократически революци йир, «салаIа» котдоалаш дIахьелкашка довла, Колчака, Деникина, Юденича, Пилсудскена дуьхьал довла йиш хулийташ, бизза ххоачамболаш позицеш елар вайна кхьметтел IалIьмате чIоагIа тIехьашка доалаpo а (Брестски машар) (В. И. Ленин. Соч. бизза гуллам, т. 44. оагI. 228). Ленина дувцача цу массенд кIиро керттера дакъе чулоац. Март бутт. Юкъе кхаьчача хана Москве хьавалца Ленинграде, Смольне дьукха хо. Цу беррига болха керте латтар Ильича вIаштIехьйоахар. Из цхьа воллега бола тIаIгертта бе боза болх хинна Iецар, из бар беррига низ дIеоапи, мамогта син пхаьцаш оаш хинна болх: IалIьмате йоккхий халонаш вирe бийзар, геттара къила къовсам лоаттабе бийзар, балха тIехь гаргга болча новкъосталла кастк-аста къовсам лоаттабе бийзар. Тамаше дац, Смольне тхо даьхача пIен юкъ елач моттиге бийсан ха яхача хана чувеча Ильич тхьовса ца луш хилар, вижачаря хьал а гIеттий, цхьанне телефон тоха водар, цхьа тIехьатетта йиш йоаца распоряжени телар. хIаьта тхьайсачуя тIехьарIа гIанахьа дувцар гIулакхех дьаьа...

Кагирхошта, кагирхошта меттел, тIехьагIарча шерашка болх бе болабоабараште а хет гIулакх чоалхаме дадаш дар, аьнна, зимни дворец дьаьхкхар, [illegible] Керенский вохавир — из да-кх дерригa а, аьнна. ХIаьта апшадэт хьа мишта йир, наркоматий болх мишта вIаштIехьбоаккхар, нарна бокха довза хьаштдолаш дацар, дIаьта мекха доал дара хьалхара юкъыгаш, мекка доал деча тIехьарча балха тIехь пролетарията гIулакх баьлан лета тхо мишта Iомалора хар — боккъалдар аьнча къаьстта хьаштдолаш де. Халкъа Комиссарий Совета аппарат мишта хьеш хиннчй шийна дагадоагIар дувцаш нов. Н. П. Горбунова геттара дика эпически дувц, масала, финансови фронте Iадал бе мишта деллар. «Средствaш дIахеца аьнна правительства дехкараш требованеш хинна йолдинехь, — язду нов. Горбунова, — Пачхьалкхен банко эхь на леташ дохадора из гIулакх. Финансий халкъа комиссара нов. Менжинскета фунагIа дарах, Пачхьалкхен банна директор Шипов дацнаца, матензар банкага революца эла средствaш правительствана хьехецийта. Шипов Смольне воалавир, цига цхьа ха яьккхар до дакьаш воланi. Нов. Менжинский сон волча цхьан вIаIга бийса яьккхар ю. Дийнахьа из вIа цхьан учреждене (наркомфина арий а хац) канцеляри а хинна дIаэтар. Эхь - эздел дьыца, новкъа деатор. [illegible] дIа а финна, гIандаш тIа Iоввжа аййзар

ДIахаьдар. Дьалхарчунга хьажа №№ 140, 146, 150, 154, 157 (1966 ш.), 2, 6, 9, 11, 16, 18, 20, 26, 29, 37, 44, 50, 54, 57 36 (1969 ш.) болча «Сердало» газета тIа.

са»... (Н. П. Горбунов. Октябрьски деношка мишта хьайора Халкъа Комиссарий Совета балха аппарат. «Ленин 1917 шера. ДагадоагIарш» яха сборник. М., Политиздат, 1967, оагI. 283—284).

Нов. Горбунова дувц, цхьанха а бюрократически формальностеш [illegible] Совнаркома секретара 10 миллион сом правительства карахурьдолаш хIале аьнна, Банкага надаь. Владимир Ильича кулг тIадола декрет шийга мишта делар. Банкера правительства комиссаралла оттавир нов. Осинский, Ильича, ше царга Горбуновгеи Осинскеген декрет дIалуш аьлар: «Нагагна сацца ахча ца доаккхалой — юха ма делаш». Ахча хьайийнар... Дохкъарча гIулакхерча яахаца курьерашца [illegible] дувцаш, Шеча гвардица [illegible] тIа а тувсаш, хьадехаш дола ахча хьахеца оттавир кассир. [illegible] «Новкъарле оттаяь, хьайнар ахча. «Новкъарле хилар ахча чудолаз Iалеш доалаш», яхаш язду Горбунова. — Тховнца хьайнай хIана пхьенцар сахь. Юххера чу курьерел волча цхьанне доккхий тиша ши гали делар тхона. ТIаш аьнца барч тьоарчалургдолаш диза уж ги дезна хIа а дикьа, автомобила чу диллар вахь.

ГIаддаха юхь елаш, Смольне дIадахар тхо. Смольне а вийта тховнта тIа а дахка Владимир Ильича побамете дIачудильяр оаха уж. Владимир Ильич ванар. Из хьавар [illegible] вашIар со галеш тIа а хайна, бе тайча елла, «уж лорадеш». Аз уж Владимир Ильичага дIаделар, чIоагIа гIадаха а волаш. Владимир Ильича уж дIайлар, кхьча тайпара хила йиш на хинначох, бакъдар аьхча чIоагIа раьза волаш вар. Улуврачарех цхьан шагIа оттаяьар эггара хьалхарча советски казна платяной шкаф, гобаьнхка букъ тоха гIандаш а оттадь, часовой а оттавь. Халкъа Комиссарий Совета къаьсттача декретах оттаьар из ахча лорадеран цунах пайда эцарен порядок. Ишта хIайолайир вай эггара хьалхарча советски бюджета юкъ. (Н. П. Горбунов. Октябрьски деношка мишта хьайора Халкъа Комиссарий Совета болха аппарат. «Ленин 1917 шера. ДагадоагIараш» яха сборник М., Политиздат., 1967 оагI. 283 — 284.— РЕД.) Бонч-Бруевича язду банкашта национализаци мишта йир. Нов. Сталина хьалхе а делеш дар из гIулакх, цуна дагабувлар дерригa гIулакх хийчдеш, приказаш яздеш, гIулакх хийчдеш, вIаштIехьйоаккхаш, 26 транспорт вIаштIехьбоаккхаш, 26 стрелок вихе вола отряд вIашагIтохаш, кх, деш хинна Бонч-Бруевич. 26 банк хьадаца, 28 банка директорашдувца безар. «Смольне комендантага кхача. Малькова аз аьлар, — язду В. Д. Бонч-Бруевича, — вIаьта а нах тIаккхоачам йоаца [illegible] 26 сaг тIехьаргтохаш меткийчье, 26 сагеш, гIандаш, истолаш оттаяь, 8 сахьат доалаш чай а Iуйрийна дааа хIама а хийчде. Хьалхетар на хулаш хьаьалмар 26 банк. Из хилар 1917 шера 27 декабре. «Эггара чехкагIча хана финансий комиссара банкашка боалабир керда болхлой. Лийцача директорех дукхахбараш раьза хилар Советий Iаьдала болх бе, тIаккха уж цу сахьата хьаьвцар. Банкашка комиссараш оттабир. Болх дIахо бем бир»... (В. Д. Бонч-Бруевич. Хержача сочинениеш.

кхо том. т. М., СССР Iилмай Академи из-во. 1963, оагI. 120, 122, 123, РЕД).

Ишта доьккхар вай Iаьдал.

Пачхьалкхен балха керда дола къоъ, цун керда формаш хьахулар.

12 ноябре арадаьккхар 8 сахьата долча балха денах дола декрет.

Советий II-ча съезда тIахьокам тIа болхлой тIаьхожамах хьоахадаь хьаврах болхлоша практике шерра дIадоладир из гIулакх. Болхьалдор аьлча Октябрал хьалхарча хано кийсбир уж из дера. Болхлошта хетар терхалле баьннабар фабрикантaш, хIаьта болхлой бокъонца а тIагIертта а тIатеIа болабеннабар. Цхьабакъда гIулакх стихийно делар. Смольне гуллуш яр Владимир Ильич председатель вола М. Томске, А. Шляпникове, В. Шмидта, Глебова—Авилова, Лозовске, Чицерович, кхычар дакъа лоацаш йола комиссия. Цхьаболча новкъостаща йоахар массе а фабрикаш, заводаш, шахташ, рудникаш [illegible] стихийни тIахьожам пачхьалкхен тIахьожамца хувца беза, вокхар масс... а ца оттабеш, йоккхагIа йолча метахах хIабеш, машинаш предприятешка, машинашка, оттабе беза тIахьожашка, и. кх. Бакъда Ильича йоахар из гIулакх тIехь йолча болхлой инициативана довзув оттаде дезаш. Ловча хулда дукхадар мадоагIара на. [illegible] болхлоша боьтошца бола тIаьхожам къовсам а лоаттабеш мара Iомабергбац. Из цуа уйла хьайоагIар социализмах йолча керттерча уйлан тIара: «Социализм лакхера Iочу приказ а телаш еш яц... социализм дийна, творчески хIама я, дукхача наха хьеш бола хIама я». (В. И. Ленин, соч. бизза гуллам, т. 35, оагI. 57—РЕД). Цу тIаIIоала комисси раьза хилар Ильича ахчо... проект оттайир ВЦИК-е дIачу а елар, 29 ноябре ара а яьар. Болхлой чIоагIа дакъа лоацаш бар. Лоекьара хьайоагIар инициатива. Iаьдал хьадахкхача хьалхарча денолкехьа а фабричном - заводской комитетий Совето хьадахна вро ерригача промышленностa доал даш хургйола, пролетарски диктатура денал дола орган Халкъа боахама. Лакхехьара Совет йиллаза аргIовнаш хиларах йола идея. ВСНХ-ана юкъе баха бе зааш бар болхлойн [illegible] Хьеш яр кердача тайпара йолаш орган ВСНХ йиллараx дола декрет арадаьккхар 1917 шера 18 декабре.

Лаьттах дола декрет [illegible] Викжелова дувзаденна дола историе оттарах отставна а аьнна, Сибергга дIаваха лаьтта леладара эггара хьалхара наркоме хинна нов. Теодорович. Лаьтта леладара наркомалла [illegible] вар нов. Шлихтер, бакъда из Москве [illegible] вар, цу сахьата дIа а [illegible] Цуьга цун IалIьмате чехка Питере ва [illegible] хIаьта Смольне хьедандза Ильич волча ухар лаьттах фу дергда яха хаттаран дена [illegible] 18 ноябре Владимир Ильича яздир «Ахархой хаттарашта дола жоп» «Бахача нахага [illegible] дола» къайхарала (В. И. Ленин. Соч. бизза гуллам, т. 35, оагI. 66, 67, 68, 69. — РЕД). «Жоп» луш цо чIоагIду лаьтта помещикий доалахьара дIаяхарех дола декрет, волостной комитетах тIахьех помещикий лаьтта [illegible] хьадакхкхара «Бахача нахага деча» къайхарала тIа цо бaха [illegible] тIаьхех»... бIарга са санна лаьтта, ялат, фабрикаш, къахьегаа кечалаш, продукташ, транспорт лорaнра — из деррига а хIанз дешт шун шоай, деррига халкъа юкъера хургда». (В. И. Ленин. Соч. бизза гуллам, т. 35, оагI. 67 — РЕД). Укхазa де лийрхIар а болхлой тIаьхожамах долча декрета тIа хинир дар: дукхача наьха хьинар айдар, къовсама гIехь цар сакхетам лакхбар. Нов. Шлихтер хьакхьачача, Ильича цунна тIадиллар моттигашкара уха ахархой делегаташ тIаэкилга IалIьмате чехка вIаштIехьдаийар, лаьтта хьадаккхарах долча законаш дувзаденна «царна хьадда йола укхазанеш телар. Цул тIехьагIа йоахар Ильича министерски аппарат бе йолла еза, саботаж йохае еза, IалIьмате чехка «Лаьттах йола вопрос» оттае а еза.

23 ноябре хьайийлар ахархой депутатий Советий чрезвычайни съезд. Цу съезде шоззе къамьа дир Владимир Ильича, цун боккха лоархIам а бен. 330 делегатах 196 аьрдехьара эсер вар; керттера хоадам бен йола группа яр цар яр; съезде аьттехьарча эсерашцара къовсам латтар (уж 65 саг вар). Ленина шоллагIа доклад аьчул тIехьагIа тIайийцар совнаркома болх могабеш йола резолюци аьрдехьарча эсерашца барта хилара хьалаши. Аьрдехьара эсераш раьза хилар правительствана юкъе баьха, цу сахьата баьнйта беце а, шоай вакалаш наркоматашка бахийтар; Колегаев — аьрдехьари эсер — лаьтта леладара наркомалла оттавир, цхьабакъда цу сахьата волавалазар из болх бе.

Илич геттара кIезига бIаргагора сона оаха Питере яьккача хана, салтий, болхлой, ахархой делегатшц къамелаш дешт маса а хиьт мукъаводаш хулар из, массаза а йоцаеш хулар из волча. [illegible] волча Советски пачхьалкхен [illegible] а хинна дIаотташ дола декреташ хьадеш. Бакъда сарахьа, боад къовсабелча, е бийса кIоаргача яхача Смольне гонахьа кIезагта доладелай лелар тхо ихьаьна, хIанз шIаькха а ца хинначa тайпара дукха дар дагадоагIа суна Ильича. Цхьабакъда ха хоададь кIезига яр. Беш болча баьхаш дар цунгара шийгачул дукхагIа арахьара хозар соа. Смольне коридорашка массаза а хулар дукха партийно нах. Доаззо дехьа болаш, пдеалагIча шера, Выборгски районе болаш со [illegible] цу хана хинна [illegible] шоаьта дагабувлар [illegible] доаллари хьакъехьа, цудухьа сова [illegible] деш дар...

10 декабре Владимир Ильича предложенех Совнаркомо къаьстта йолча комиссена тIадиллар правительства экономически политика кертера дешаш кийчдари нах бевларжа лоаттабеча къовсама а къахьегийдой хьал тоадара а пролетарски гIуллакхаш дувзарчошей [illegible] довольствени совещаш вIашагIтохар. Шы ди даьннача [illegible] Совнаркома заседани Ильича кулг а яздь тIазц форда ведомостна заказаш кхоадаидеш бола заводаш халкъа пайдане бола болх бербола йоахаш дола соцамаш. ДIавенна дIакъовлаш йиш йолаш яц цар тIема заводаш, [illegible] латтача. бе болх да хилара дукхале е езар.

Кхачан министерство хийна цун метта отта езаш кинн... Наркомпрод а болх вIаштIехьбаккхар сихдайвар Ильич, укхаза, цхьан оагIоракъаьстта чIоагIа низ болаш вар [illegible] рахьара, къаьстта чIоагIа низ болаш сeш яр къаьхара аппарат, вокх оагIорахьа — цхьан нерда новкъа дала дезаш дар, балха юкъе оза безар бойх беш бола нах, уж кхьеозара керда формаш лаха езар.

Ишта хьайора Октябрь котбьаьнначул тIехьагIа хьалхарча кIиранашка советски аппарат, йоахар доал дара къаьхара министерски аппаратии, хьеш яр опыт йоацача, ца доазача вулганаша советски аппарат. Дукхха дIама дар кхы тIа а де дезаш, бакъехьа, 1918 шу [illegible] дехьа даьлуга хьежача, IалIьмате бокхх болх баьлар.

Выборгски райони Кердача шера да дехда нах вIашагIтехар. Нак вIашагIтохар дувзаденнадар новкъостий — выборгски ше гвардейцаш фронте бахийта [illegible] Царех дукхабараш [illegible] Керенске Питера тIадоаладалча эскарна тIеш беча [illegible] Уж фронте болхар Советий Iаьдал баьхьан сахтанта пропаганда а, цар хьалхара хьалхьоале, беррига къовсама юкъе революцион уйла чуьха. Кердa шу дезда нах вIашагIкхийттабар Михайловски [illegible] улица помещене. [illegible] Ильич бIаргаволь, эггара хьалхара советски Керда шу [illegible] Ильича еаслар [illegible] проект. Тхо дахадар. [illegible] Михайловски [illegible] «IайIча» залo дагайиллар [illegible] болхлоша гIадбеха Ильич трибуне [illegible] советашка гIолла болхлой [illegible] кердача тайпара [illegible] деррига вIаштIехьдаккха [illegible] фронте болхача [illegible] Ильич [illegible] чIоагIа [illegible]

Къаьнарча рождественский (каьнарча тавралахь 24—29 декабре, кердача тевралахь 6—11 январе) тхо, Ильич, Мария Ильинична, со цхьанхьа Финляндие дахар. Цу хана Смольне болх беш хиннача нов. Косюрас цхьан салоIнча фински кIагIа дIатардир тхо (укхаза январе а 1917 шера 24-ча денз 27 декабре кхачалца йолча хана В. И. Ленина салоIа «Халила» яха санатори), цу хана цига салоIаш вар нов. Берзин. Фински шой тайпара кIай шIена хиларо, коpашка даьдача занавескаш Ильича дагайохийтар 1907 шерси 1917 шера Октябрал хьалххен, из «Пачхьалкхен революции» яха книжка яздеш волча хана Финляндие Гельсингфорсе шой хинна къайлагIара квартира. СалоIинга хулаш дацар, хьалха хьуларех езаш хиннача хана санна, Iаниза дувзаш [illegible] сакъердаш хинналде а, цхьабакъда боьтоница бола безам бар: гIулакхий уйла йора Ильича, тIа-тIа дукхагIа яздора...

«СалоIача» дукха Iе йиш болаш дацар, дигь ди даьрхадар. Питере дIадаха дезар. Бен ца душ дагайисар Iан накъ, фински дайхха [illegible] Iенашта юкъе гIолла чехкдоалар, тамаше хоза Iуйре, йоакхо еш хинна. Ильича юхь. Лоаттабе безача къовсама уйла йора цо. Гарттарча денош къаьстадезаш дар Учредительни собранех дола дош 18 (5 январе) е оттаьар из.

(ТIехьагIадоагIар хургда).
(АПН).

ИТАЛИ. В. И. Ленин о. Капре А. М. Горкий волча хьошалгIа [illegible] А. А. Богданова шахматех ловзаш [illegible] 1908 шу.
ТАСС фотохроника.

Венгерски Iилмай Академе изотопий институт, Цуи болхлоша 1959 шера Дай-меххарча потребителашта юкъе дIайийкъай [illegible] дехьара ена продукци. Ухо шу даьннача тIехьагIа бIаь сомгIача тайпара [illegible] 1965 [illegible] денз из продукци кхахьийта йолаяьу из ГДР-е, Болгаре, Советски Союзе, хIезиг-дукха Нидерландашкa ФРГ-ин. 1967 шера керда, хIанзарча оборудованеца кийчъяь лабораторeш кхаьчай мунга, хIаьта цу тIа доагIача шера производствоeр [illegible] тIех йолча цифрашка кхаьчар из. ХIанз венгерски радиоактивни изотопах шерра пайда [illegible] физиологе [illegible] токкама балха тIа, [illegible] промышленностe [illegible] промышленностa кхача дакъошка а.

СУРТА ТIА: [illegible] ТАСС [illegible]

ПАРТИЙНИ ВАХАР

ХЬОКХАМ ТЕЛАШ

Дошкхойча къахьегама тоалмаща белгалдаьккхар тха колхоза къахьегамхоша дIадаха шу. Лаьттана хьайбойи продукци вакхара районе хьалхара моттиг яр тхоега. В. И. Ленин ваь 100 шу дизара лакхьадолхаш укх шера керда социалистически декхараш тIайийцад оаха. Масала, пачхьалкхенга мехкарга 600 тонн ялат, 95 тонн дулх, 105 тонн тхьайка. ТIайийна декхараш кхоачашдара хIанзале дика кийчо яь бахьанаб колхозхой. Къахьегане къаьстта белгалбувл коммунисташ. Ишта коммуниста Нагоешев Хумайда кулгалдеча тракторни бригада механизаторашa хатаьлн дукха хьалха тракторашта [illegible] техникин ремонт яь, цул тIехьагIа кхыча бригадашта новкъостал даь, кехха ерригa а техника кийч а [illegible] дIаоттача дакъа лаьцад.

ТIехь-тIехьагIа тхьамка бола дукхагIа тоpaм тIайбохийт аха. Из мохьера культура кхесча тоьал опыт Iалай тха колхозе. Къаьстта дика толамаш доах №№ 3, 5 бригадашта керте латтача коммунистаща Мудушев Сайдсаламеи Успаев Iаьласи. Укх декошка тхьамка расссада дIаюшь, варинкаш кийчьеш ба тхьамка лелалеташ. Массарел хьалха нарникаш кийчъюш бахьнаб цар бригадай болхлой. Нагахь санна дIадахача шера, хIара гектара тIара 24 центнер тхьамка чуийца хинадале укх шера кхы а лакхагIа хьунскьам чуаеа лаьркIал тхьамка кхадерама.

Къаьстта дукха хало лайра тха хьайбаш лелалеташа укх шийлача Iай. Дика организатораш, гIадалача гIулакха дог лазаш нах бола шоаш хилар хьахьехар коммунистана системина Гериевсултайов Жухайда, Султанов Алисолта, Iаьсий лелалеча Идиулаева Залубас. Деррига [illegible] хардальхад.

В. И. Ленин ваь 100 шу дизача денна лакхьадолхам тIайийцача декхарашта юкъе дIаяздь да хIара денна хьайбашча 500—600 грамм дулх тIаккхетийтарга аьнна. Бакъда коммунист З. Цунаева ше денна дош кхоачандаьIац, цо леладеча Iаьсашта дийнахь 700 грамм дулх тIаккхет. Шоаш дежа дош кхоачандара дард кийчъеш ба ферма беррига болхлой а.

...КотйоалIам лают бIаьсти. Удобренеца сихагIа водкерий е еза дIадийнача хатанта. Тха доамашка самалетах пайда эца йиш ейе а колхоза правленен партийни организацеи кулгалца из лоархIаме кампайн сийленца дIайолаьй колхозхоша.

В. ЭЛЬСУНКАЕВ.
Назрай-Юрта районе А. Шериповa цIерагIча колхоза парторган секретарь.

ЦХЬАН ШЕРА

...1968-ча шера цхьолагIча апреле цу филиала кулгалде директоралла хьожавир Кадиев Адам. Бакъда, даь дог леларгволаш дацар предприяте гIулакхаш.

Мебельно дахчах хIамаш еча производственни объединени «Терек» яхача фирма кхыча цехашта, фабрикашта юкъе а тIехьаоссадезар № 1 волча филиала коллектив. Цу шера хьалхарча квартала план кхоачашьдьнакар. Мебель кийчрашкара из дика яц, хьаш кестикаста рекламаци ухар. Болхлой алаш лоха дар. Цу гIулакха раьза бовца IехацаIбола болхлой фабрикера кхыча предприятешка дIаэкабар. Из гIулакх дIало лайия йоацица кхетадир кердача директора.

— Деррига а органдалкха дезаш а хувце дезаш а дар филиале, — ахаш дегалуъш из ха хIана Адамь.

Цига ше баьхб вонча хьалхарча денне а партийни организацеца а [illegible] гIулакх [illegible] Цул тIехьагIа плановой отдель болхлоша цхьана даьрхIар из апрель бетта алаш кхоачийча хIара болхлоча юкъера дьархIача мел алаш лаьгта. ХIаьта из алаш лакха вар. Пайи тIехьхоачабейча хIара сего уж алаш лакха курганнарах дIаккхетабе безам бер [illegible] Цу гIулакхах болхлой дIаккхетабе оалабелар директор, коммунисташ, мастераш.

Нахьа къахьегама [illegible] тоцдар, производства технолог аргайкаха хувцар, продукце дикал лакхьяр — уж дар хIанз хьалхашка латта керттера декхараш.

Хьалхача аргIе планированеи экономически стимулированеи кердача [illegible] болх беча филиала продукце [illegible]

Шаьш арахйоа [illegible] мебель [illegible] Цу болх [illegible] керда машина оттаир. Кийча мебель хьакха арахь... хиннаяле, из лоавира [illegible] метр йола кхоалабир [illegible] ХIаьта станочни къахьегам [illegible] процесс товйир.

Филиала балха тIа доккхий кхоачамбоацараш [illegible] кхоачамбоацараш. [illegible] гIулакхо а. Хьалха кийча продукци дIаяхьыйтапар [illegible] цхьа мара. Цхьан смено ший продукци дIа а але [illegible] мотте боьлийтар. ТIеннха вокх сменара арахийна продукция кхета-кийча тIа латтайсар. Филиала территоре тIа мебель гул а еш из машиннаш тIа йотта а дIаяхьийта а хала хулар. Цу массанел а вене дар арахийнача продукцина брак яьр малагIа смена я ха йиш йоацаш дисаш гIулакх. МоллагIча смено брак йолаш продукци арахийнача еррагIача нека тIабохар беха.

ДIадьйнад из кхоачамбоацар а. ХIанз хIара смено арахийна ерригa продукции смена чаккхордлаш дIа а йийе сиха йоаха дIаяхьийт, хIара сего ше тIахьожам лоаттабу беча балха. ХIаьта хьалха мебеле доаккхаш [illegible] нахе хиннача хьа хоара цу чу мел дукха дом хулар. Ишта дом латтар фиала кхыча цехашка а. Цу механика керда [illegible] Цехашкара дом боалла бIеха фо дIаарауваш шо системе арахьера цIена фо цехашка тулттaш [illegible] системе а хIанз болх беш. Цул сомгIа ремонт яь тоаяй ерига производственни а бытовой а помещенеш, [illegible] салоIа хIоа. ХIаьта хьалха предприяте тIехьакоеше хилар бахьенех [illegible] дар филиала коллектива юкъе бу кхетама болх [illegible] хилар а. Наха юкъера кхетаме болх дика дIаеттебьб хIанз. Цехийн бригадийн коллективаш вIаший шолла гIо-новкъостал деш, берт тайна къахьегаш я. «Коллектива сий хьа сий да» — яха лозунг юкъе а йоаль фабрична марка сий лакха лаоттала ра тIехьа шера [illegible]

ХIара Iуйран мастераш. бригадираш, инженераш [illegible] Цу планерко дукха ха а йоаш, [illegible] Филиала кулгалдеча [illegible] коллективо [illegible] толамаш, [illegible] кхоачамбоацараш, уж дIадахара [illegible] тахан шоай кхоачайде деза декхараш белгалдоах, [illegible]

Фу бернат даьдад-теш [illegible] кхоачашдаьча балхез? Из кхех, кхоачашдаьча балхез? Из дика хьагойт укх цифраша. 1968 шера хьалхарча кварталe ала йоагIача 74 эзар сома продукци дIа це луш [illegible] плане сомгIа 90 эзар сомо продукции елар филиало. Нагахь санна цу шера хьалхарча квартале филиало арахийна ерригa продукци 337 эзар сома мехка мара хиннацe 1969 шера хьалхарча квартале арахийна продукци 577 эзар сома я. Вешта аьлча шозза гаргга дегIаенай из. Кердача хьалхашка болх беча предприяте кертера хьокхам кийча продукци дIахьийтара план кхоачашьелга а дIаеттa бале, из план а тIехьхоачашьбо мебельщикаша. Укх тIеххьарча хана филиале арахийна шкафаш во я аьнна [illegible] рекламаци [illegible] Ер вахкагIа бутт ба «Терек» яхача фирма кара [illegible] цу предприяте коллективе гIа бола.

Къаьстта доккхий толамаш доаххам ба мебельщикаш укх шера Хьалхарча квартала планах сомгIа 1-ча филиала коллективо арахийна 114 эзар сома мебель. Цу къахьегама оаварле плана 10,3 процент лакхъенний, [illegible] продукцега дIабола мах 3,3 процент лохбаьб [illegible] сомгIа бе пайда эзараш соми [illegible]

Уж толамаш доахача коллектив юкъе дукхагIа гучабувл хьанар дола мебельщикаш. Царех ба отделочницаш Т. Эльмурзаева, А. Вацуева, станочник Х. Барзиев, иштта кхыбараш. ХIаьта «РСФСР-а хьунех дахчах хIамаш ечей промышленностa министерстве гIоллеи дикагIа йола бригада яла пIа тхьлаш цу предприятерча Е. Белоусова Л. Пеннинкина керте латтача шлифовщики бригада. Укх шера февраль бетта бахьча балха итогех ерригача объединене гIолла тьалкара моттиг яьлкхай Р. Ждановаи Л. Ферфиловая керте латтача отделочници бригадо.

ХIана цу филиала барт тайна коллектива къахьегаш ба 150 коммунистически - къахьегама ударникаш. — Бакъда, карагIдаьминчех кхоачамба Iе дерхIаш бац мебельщикаш, В. И. Ленин ваь 100 шу дизара ден сийна-къахьегама сомгIаташ кийчдара кхы а шерагIа йоаржавьеш цар социалистически ях.

Ю. КУРСКИЕВ.

ЗАКАЗЧИКАШ РАЬЗА БА

№ 17 йолча Грозненски ательe примени шиъ кхалсаго шоайла лувца къамаьл тоаьр сона:

— Хье коч тегийта оаккхе закройщика Саркисьян Мария Макаровна бригадата лолахь. Аз дукха хана йоацаш дIаенна коч чIоагIа дика тийтаяр. Цудухьа юха а занах дахьаш еай со. Iа-и шаI аха хургда массеха коч еай аз. — йоахар цхьание.

— Йиц але Мария Макаровнайга дургдар аз занах, — аьнна цунда лоалургIаш лаьттача кхалсаго примейщикага.

Уж шоай журналашка хьежаш боахкаш фасонтах Iеулача сантиметра юкъыг бе а йоаллаш хьаврaера йолий дао не шай кегI дола кIалсаг. Ер хила еза-кх из аьнна, хийтар сона. Из чIоагIIеш: «Малав сона хьежар?», — аьнна хаттаo дир цо.

Боккхача терканца лалуэсIар цо заказчикашна дувцачунга.

ТIехьагIа цу ательe веха начальникаца Саботаж Мария Григорьевна вайца къамаьл деш кхы цIаькха а гучаяльяр сона дукха ха йоацаш бIаргаейна закройщица. наха ма воцара, [illegible] гонахь болаш бол... Кхалнаьха кочанаш тегача цехе гIолла закройщица, кабинете дIачу [illegible] тхо. Ше хьалххаьхаш яьллa бараача ветагI а-нигте лалуш I цо оаха дувцачунга. ТIаккха балхах хьаьле ше а дуьш.

Дувхьаьотт гаьнара 1948 шу. Цу шера барзкъаш тегача эггара хьалха балха йоагIа къона йоI. Хаха ха [illegible] хIаллара тоелаш. [illegible] Дукха [illegible] гонахь хара а ерайий [illegible] стерала хьожаш Мария. [illegible] къостаца хIара дика безам [illegible] къахьега бохло [illegible] Мехке закройщицалла курсашка дела яхийта дьархIача кандидатурах хьахаьмар [illegible]

— Хага на дезаш фу дисеч, — ахаш дуьц Саркисьян Мариас, — сагна новкъостал а доашт [illegible] болх дIаболабьача хьалхарча хана. Теша [illegible] сай денала [illegible] Бакъда, безам а [illegible] бола хьабоча гIулакх хулаш хинна [illegible]

Ер мийтта шу да цо укхаза закройщицалла болх бу. ЧIоагIа раьза ба заказчикаш цун болхлоша тегача баргакьашта. [illegible] Ше безаче тIалмача, шой гIулакх лерттIа кхоачашдача мара [illegible] тIац саг. ХIаьта укхаза уж моттa ух, мара хьежа дукхагIа ба хьабе болх, лакхагIа да алаш а. Цуа сомгIа [illegible] ательe тайи-тайнара [illegible] хIадаш, [illegible] шоай фасонаш лаха керда журналаш.

Журналаш тIара тегачух сомгIа ше а Мария Макаровна керда фасонаш лехаш. Лакха нах бар соахка [illegible] сехх кхалнаьха кочанашта. хIаьта [illegible] фасонах сомгIа [illegible] а дала.

Дукхалла дуьц закройщицас шой болхлоеш:

— ДукхагIдараш 4—5-тIа ваьнад йола мастераш ба са бригаде. Ираах бетта 14—16 (фасона халла тхьажа) коч мара йоацача тхьа а кхы сомгIа а коч тег бригадера А. Сандарьяна, мастераш Ф. Куркиева, Л. Дзароеова, К. Цента, кхыбар. Цар юттa дика къахьегар бахьан [illegible] хIара бетта [illegible] 110—115 процент кхоачашбо тха халдана.

З. ГАНОКОВА.

ОАХА ЯЗДАЬЧОХ ХИННАР

«БIаьсти бахкеташка [illegible] «Сердало» газета [illegible] Сунженски районе [illegible]

[illegible] И. Бачалов.

[illegible] ДТ-75 [illegible] план оттаяь.

[illegible] Техника [illegible] гIулакх тоадеш [illegible]

КХОАНА—ГЕОЛОГА ДИ

КЕРДАЧА КЪАХЬЕГАМА ТОЛАМАШКА

КПСС XXIII-чу съезда решенеш вахара юкъе а кхухьаш, В. И. Ленин вин біаь шу дузача денна сийленна пакъбахара вай мехкарча геологаша социалистически декхараш тІалийнад цхе шера план 1970 шера 7-ча ноябрга кхачалехьа кхоачашде. Хьинаре советски геологаша къахьегарах хьахиннай вай мехка йоккха минерально-бедала база. ХІара шера дерригача дуьнен тІа йоахача пайдаверча ахкалех пхеагІа дакъа СССР-е йоах. Газа, кІора, аьшка рудай, марганца, даша, никела, кобальта, вольфрама, молибдена, боксита, сурьмай, напасанна даллача СССР-о дуьнен тІа эттаро хьалхара моттиг йоаккх.

Дикка минерально-бедала ресурсаш а Нохч-ГІалгІай АССР-е а. Вай республикерча геологаша, разведчикаша хьинаре къахьегарах дьахтан ченашкала кераньй руда доалла, дукха гІишлон материалаш, цементий промышленность бедах йоалла моттигаш, артезиански, термальни, дарбан хиш доахкен кхылаза пайдаиера ахналаш доахкеа моттигаш. Пхьабаьхьа республикерча дьахтал ченашка къаьстта дукха доала мехкадьтта, газ.

Вай мехкарча мехкадьттен [illegible] йоаккхача районашта юкъе къахьегІчарех ваІ а Нохч-ГІалгІайче. 50-гІа шераш юкъе дахьалла йолча хана дукха кІоарга а ца доаккхаш, дукхагІа долча дакъе доаккхаш дола мехкадьтта корпано-чокрайски тІоанашкара доакхар. Пхьабакъа шу тІоанашкара доаккха мехкадьтта ди [illegible] кІоаргаца.

Цулуьа геологически служба [illegible] дьахтан ченаш техкарашта [illegible] бехктокхаме [illegible] хана корда мехкадьтта доала моттигаш лахар, [illegible] доаккха мехкадьтта дукхагІа гІалийтар, цул бале дІахо мехкадьтта доахен мехкадьтта чахдамаш промышленность [illegible] гІайсалакъ.

Цу декъера балхаш дІадоладир. Дукха хІ кладелехьа гучадаьккхар тІерча мелашка доалла мехкадьтта, цул тІехьагІа гучадаьккхар кІаларча мелашка тІерча юрски тІоанашка доалла мехкадьтта. Мехкадьтта доалла моттигаш техкарашта дегадьллар кхоачашхилар. ХІана Терски Сунженскии довкъашна ІалалмАто дукха «ІаьржА дошув» доала. Цу тайпара мехкадьтта доала Черсий-Балхарой хоалонгара вай республика малхбоалехьарча воагонга кхачанна. Дьахтан ченаш техкарана иштта гучадаьккхад Вепоаскии Дарыхкии майданна промышленни межолейски мехкадьттен газа йоалаш хилар.

Нохч-ГІалгІайчен мехкадьтта промышленность сихача топпан на дегІайоалара чІоагІа новкъостал хир межолейски мехкадьтта доалла моттигаш гучаяхара. ДІахо йоална хана, дун, перспективаш йоккхий хилар а хьахьехкар. Цул тІехьагІа хьалхаккха мехкадьтта кІезигдув дараш хиина Нохч-ГІалгІайчен мехкадьтта доахка район вай мехка мехкадьтта доахача районашта юкъе кертерчарех а хинна дІаеттар. ХІаьта Къилбаседа Кавказе мехкадьтта доаккхача районашта юкъе хьалхара моттиг лаьцар ця. Ил къаьстта хьахьекх укх масала: 1955 шера дена 1968 шерага кхачалца хьалоаккха мехкадьтта бархІазза дегІаденад, хІаьта 1970 шера вай республике хьалоаккха мехкадьтта 18,5 миллион тоннага кхоачарга.

Дьахтан ченаш тахкара, мехкадьтта доалла моттигаш гучалаяра, геологически балхаш дара кертера декхараш тІалатт Нохч-ГІалгІай республикерча геологашта-мехкадьттахоашта. Цар уж балхаш ду вай республике. Къилбседа-ХІирашкахьа, Черсий-Балкхарой республике. Геологаш, мехкадьттахой го йиш я массанахьа а тахкаш буруй тІадаш, мехкадьтта доалхача бурув тохача, доала ахьача. Балхалерча вежарашка йолча Іиь республике дьахтан ченаш тохкача.

Геологий болх чІоагІа чоалхамен бехктокхаме ба. Цулуьа царна шоай болх дика бовза беза. Иза ца кхоберш хьоьлега доа балха тІа лаккха къахьегама толамаш дакара. Ил гІоннах, дика латт вай республике. Геологически кадраш кхоара бола институт а хиннад [illegible] Нохч-ГІалгІайче. [illegible] республике [illegible] ба вай мехка [illegible] моттигашка доалол араьа. Республика дьахтан ченашкара [illegible] гучадаьккхача хьинаре [illegible] геологаша А. И. Патуроева, Ю. А. Тельнова, В. П. Голахина, Н. Е. Меркулова, В. Х. Гиланова, В. П. Виктарова, Н. К. Стадниченкова, В. Н. Головова, В. Н. Коновалова, Ю. И. Щербакова, А. В. Рагулина, кхи дукхахар а. Вай мехкара мехкадьтта промышленность дегІайоалача Грозненски геологаша мехкдьттахоашта хинача толамий декъа бар бу [illegible]. Грозненски геологашта юкъе ба Паччахьал ихен преме лауреаташ, Ікниан техникаш заслуженни деятелаш, Сийлен мехкадьттахой. Дукхача геологашта сийнай СССР-а ордена [illegible].

ДІадахача шерех укх шера хьалхарча кварталеш керда мехкадьтта доалла моттигаш гуча а йоахаш дакха производственни творчески къахьегама толамаш дакъад республикерча мехкадьттотехкарашта, промысловикаша. Мехкадьтта дакххара план тІехкхоачашъяьй. 1968 шера дегІаделла мехкадьтта 1955 шера ерригача вай республике дакккхача мехкадьттах дукхагІа да. [illegible] керда мехкадьтта доалла Ястребиния лха моттиг. Алтски тІоанашка мехкадьтта доалилга гучадаьккхад Ахлоесне, Хаам-Берте.

Терски Сунженски довкъашка юкъерча терски тІоанашкара мехкадьтта дакххара 7 алх эзар метр кІоарга бурув тоха доладаьд къайболла скважинашка. «Старогрознефть» НПУ кертерча геолога В. Д. Галыхина, сейсмотохкама балхаш дакъул тІехьагІа хьахиннанчуна хьежиа, сихача предл[illegible] йиьа хиннача Терско-Сунженски довкъашкерча моттигашка бурувлетта доладаьь. Цига дукха мехкадьттен газе йоалаш хилар гучадьлиннад.

Вай республике къулбехьарча моттигашка бурув техача структурен скважино эттара хьалха хьахьекхад палинозойски мехкадьтта тІоанаш хилар. Мехкадьтта доала моттиг тахкара йоккха перспектива болам моттиг я иа. Уж сапа мехкадьтта доала моттигаш тохкаш, геологаша хьинор кхо ца деш къахьегарах доли ма салам кхы дуккха доалаш йиш я. Иштта пакъбаьхкаб Нохч-ГІалгІайчен геологаш-мехкдьттахой шоай декача Коригенозоии геолога венна.

Къаьстта доккхийк бехктокхамен декхар хьалхашка латт хьатаГІ чІаш техкарашта тІайоагІача пятилетках кхоачашде дезаш. 1957 шера вай республика хьадоакха мехкадьтта 25 миллион тоннага кхача деза. Пятилетка шерашка тоха даза бурув 1145 эзар метр я, хІаьта 1975 шера юкъера дакъдІача хІара скважина тоха бурув 5150 метр хургъе, дукхаж а дукхагІа хургъе тІедхІоарга 5,5—7 эзар метр кІоарга бурув тоха скважинаш.

Дос тайпа хила негаргна хьамадина латта уж доккхий декхарш толамашка кхоачаш а йиш, Нохч-ГІалгІайчен геологаш-мехкадьттахоаш дукха [illegible] мехкадьтта доала моттигаш гучаяхаргилахаш.

В. СТАНУЛИС,
Нохч-ГІалгІай [illegible] мехкадьтта промышленность [illegible] НТС [illegible] «Грознефтегеология» [illegible]

ДИКАГІЧАРНА ЮКЪЕ БА

Дьахтан ченаш техкаш гаваш гучайоахача геологаша. Іалааньо промышленностъ дерригача доакъента мел оза бедал. Къаьстта сихача геологаш дегІаух хьадоакха мехкадьттен газ.

Уж толамаш доалача дика дувха дьахад вай республикерча мехкадьттахоашта, царна цхьана «Сунжанефть» НПУ мехкадьттахоша а доашда. Тха мехкадьтта промыслови управление эгара хьалха гучадаьккхад тІерча, дІадарча мелашкарон юрски тІоанашкарон мехкадьтта. ХІана дарех кхалесна промышленни разработка ен я. ХІаьта 5-ча пробни эксплуатации я. Укх тІехьарча хана мехкадьттахоашта хьалхашка латтача декхарех да кхоочамбелаш мехкадьтта запасаш ІалаштІоар.

Из дика кхетад тха геологаша, цудухьа дукха геолого-техкарашта балхаш ду оаха. Керда мехкадьтта доалача моттигашка кІоаргагІа доалла мехкадьтта лахкхара къаесаш хоттабу геологаша. Укх шера бурув тоха доладьд Закане, Назрано-Индырски майде, ДьаттагІа, иштта бурув тохаш да Заманкуле, кхычахьа. Юрски тІоанашка кхачара 5—7 эзар метр кІоарга бурув тохаш ба тха геологаш Заманкуле, Карабулаке, кхычахьа.

Укх шера бурув тоха доладьд №3 йолча параметрически скважина, цул кІоаргал 5600 метр хила деш. Из хургья Алхасчуртски довкъашка. ХІана хьадоаккхача мехкадьтта запасех 20 процентагара 70 процентага кхачалца дола мехкадьтта хьадоакха на луш ювдуе. Цулуьа геологашта хьалхашка латтача доархІаметІарчарех цхьа декхар да керда мехкадьтта доалла моттигаш гуча а йоахаш, хьадоаккха мехкадьтта совдаккхар.

Бурув тохара балхаш дикагІа дІадахийтара чІоагІа эшаш ба дикача специалистий - геологаш. Уж сапа берам тха болаш ба.

В. КОНОВАЛОВ,
«Сунжанефть» НПУ кертерча геолог.

«ІаьржА дошув» лехараш

Геологий дезача денна дакхача къахьегама толамашца пакъасдий коммунистически къахьегама сийлен цІе делаю Грозненски промыслово-геофизически контора барт тайна коллектив. Цо хьацар кхо ца деш къахьег «ІаьржА дошув» доалла моттиг лехаш вай республике, Черсий - Балхарой АССР-е, Ставропольски крае, кхычахьа.

В. И. Ленин вин 100 шу дузача денна сийлешна накъахара къахьегама вахте эттача Костюков Владислав Семеновича кулгалдеча газо-каратажни коллективе лакха къахьегаш толамаш доах пятилетка дегІалгІча шерА.

— Тха геологий партена юкъе йоагІа корхІ отряд, шедех хІарнена керте латт инженер-геофизик, — аьлаш дуьц иов. Костюкова. — Цу отрядий декхар да мехкадьттаца хьайоагІача газа доалла а хь дьатига ченашка «ІаьржА дошув» доалл а доалад къоастаде. Бурув тоачча хІара скважине латташ я дегазатор аха прибор, цо мехкадьттаца хьайоагІа еррига газ хьакъоастаю. Осто мехкадьтта долча тІашакхьачаттелла новчаца цхьана мехкадьтта хьадоах. Дегазатора чу гІоала хьакъоастань газ тІакхоч газокаратажни станце, шига цунна анализ ю. Иштта къахьегаш я геофизикий парты. Коллективо болх беча хана дукха новкъарле мал найсу дукьало. Пирабахьла уж эша а ен тоачаш цига Іехаб геофизикаш. Цига болх бечарех дукхагІбараш хагийнах ба.

ДІадахача шера тха конторе кхача эзаш яр шить газокаратажни станци. Уж хьа ца кхачар болхан долаш дукха творчески къахьега дийнар тха геозанчий. Цар цхьан газокаратажни станцена йоала ремонт бир, хІаьта воллагІьар говзча кулгаш воаш вІашагІвелар.

Пулакх укх тайпара ннйедолар. Эшаш йола аппаратура хургйоацилга хайча отряда техническа кулгалхочо М. К. Енимочкина шоай новкъостайка дІахайтар кердача аппаратурица латувса ца дезилга. — Цуга хьежаш делаш гІулакх дац вай дер. Вайна новтта хьеюлургьи цу тайпара аппаратура, — аьлар оператора Парусов Владимиров. — Къахьочча станце оатхадех вІашагІа а едаа хьаергья вай из, — йоахар уш дІахо.

— Хьажа хоертда чІоагІа новхьане электроно - вычислительни техника шиіца йола прибор вІашагІиеза, ахаш цу гІулакха рывза бацаэ цхьабарьэ. ХІаьта схема а яр чоалзане. Цига чІоагІа доархІаме хилар иш. Енимочкина, Парусова, радиотехника а электротехника а дика йовза хилар.

— Новкъостий, сулла хоа вай хІана фу де деза, — аьлар Михаил Константиновичь. Вай схема вІашагІйоаза еза из керда аппаратура. Новкъостий цу гІулакха рывза хилар. Кастта газокаратажни станци вІашагІьелар, но хІана эшамагІа хаар кердачул. 23 эзар сом мах бола аппаратура болх бе йолаелар. Гуш махкилара шоай производствана 25 эзар сом пайда бир газанчаша. Уж сапа кхы дукха а ба конторе творчески болха тІа лакха къахьегама толамаш доахбоалд. Кхо шу хьалха Грозненски мехкадьтта институт я дьыкха уза бола вера Дудаев Іаднан. ХІана цу конторе дагІйоалчарех доархІаш новаторш рационализатори на из. Юххьаша геофизически парте технически кулгалхо волаш болх беш ва. Цу хана геттара чІоагІа бйзабоалх цуна геофизикий болх. Гаьнна араха дадатдашах бейсам а боагІа мехкадьтта лехаш хузар тоЙ, лаам дуьц Іадланы. Атта беш геологий, геофизикий болх, цкъабаьдда ца сийлаха ба. Массала уж хьалхарча мугІарашка хуьйа мехкадьтта тахкара деттабача къоасене. Дудаева дикьа а лоаман контора бахча жегІойолайар мехкадьтта дакхара, керда меташ. Ил контора кулгалхоша чІоагІа р[illegible] хина тІанйцао, хІана из методика эргайоаккхаш [illegible].

Шоай болх дика бовзаш хьаьхашка латта декхараш диза кхоачашдеш ца цига Исмаилов Сайд-Эмин. Массаха шу хьалха Грозненски мехкадьтта институт а дьыкха цига болх беш волча къоанча специалисто цо болх ца вона тоггаича хилар дІахоехаз. Цо а цуи новкъостапна а дукха тоххамаш даьд укх тІехьарча хана дьахтан кІаьхарча дердий удельни бустаьа боарам бовзам, фу хьасане а пердаш хьежаш, кхьдола балхаш чахкдоахаш. Къаьстта дика хом Сайд-Эмина каратажни - перфораторни болх. Из белгалдаьлар дукха да йоацдаш дьатхан ченаш уж технаш болча хана. Иин эзар сонгІа метр бурув техадер скважинана проекта даьрхІача кІоаргалга тІехьагІа колонна хиіца а хиіца скважинана цементаж бир. ХІара мехкадьтта тІоа техкар, тІаккха дьатхан ченаш техкарашта хайра мел кІоарга да мехкадьтта.

Мехкадьтта лаккарча мелашка хилар гучадьлар, цига перфорации а колоннийна Іург дакхададахар бургуйддаттарнца. Балхнуя, аьлар Сайд-Эмина. Цига хийла Іац мехкадьтта, цу тІоанел дакхагІа а да из, аьнна лам делар цо. Массавар цецадьлар, цох бовкха кхаь хилар нарсу. Цхьабакъда, цига мехкадьтта, хургдий-теш, ахаш шенбухаш бар цхьабараш. Кастта гучадьлар Исмаилов а цул новкъостий а баьхьургд. Хьар дакча тохкамаш хьахьекхар кхы вІашахи мелашка а мехкадьтта хилар.

Промысловни геофизически конторе барт тайнача коллективо укх тІехьарча шерашка мехкадьтта доалла массерх керда моттиг гучаьккхай. Цох боккха пайда бальнаб Даьхена.

А. РАМЗАНОВ.

БАРТ ТАЙНАЧА КОЛЛЕКТИВЕ

Кхоана вай мехкарча геологаша деалу шоай [illegible] діей. Из кІи къахьегама толамашца белгалдоаккх геологаша. Цу декъе къаьстта дика къахьегаш ба тха бригадера мехкадьтта тоха бурувлеттарш. Толамца кхоачаш бир шар пятилетка кхоалагІча шера план. Хаьал хьалха бурув тоха а дьикха кхоалагІча промысловерча мехкадьтта доахарашка дІааьзар пар № 583 йола скважина.

Укх шера тхоца хІалхашка латтараш цхы а доархІаметІен бехктокхаметІен декхараш да. 2600 метр бурув а техаш тІерча мелашка кхача беза дьаттап ченаш техкараш. ХІаьта бригадерча бурувлеттарашна социалистически декхараш тІалийнад: планах даьрхІачул совгІа 150 метр бурув тоха, бурув тохара сухал лаккхьаках, утяжелитель, кхыйола материалаш кхаьрах паччахьалкхенна 50 эзар сом алча кходе.

ХІанз оаха бурув тохаш я № 890 йола скважина. Цига тоха деза бурув 4050 метр я. Ихалд кІоарга бурув тохаш укхал хьалха тха бурувлеттараша. Цудухьа бурув тоха балхаш дІадолаалалехьа тІехкІоаргача скважинашта бурув тохара технологи Іомайир цар. Иь эзар совгІа метр бурув тохача № 876 йолча скважинерча бурувлеттарий балха опыт йоаза беха хилар тха бригадера бурувлеттараш. Дукха пайдаиера хІанзаш хайдар цига, хІазача опытах бовзе пайда а эзаш лахкача сухалаш бурув техаш ба тха бурувлеттараш. Ахловски майде бурув тохара хьалаш чІоагІа хала да. Цига тохараскии майкопскии тІоанашта тІаккхьачча хьакзамаш кулаш дукха моттигаш найсалу, нараган [illegible] тІоанашта тІакхьачачул тІехьагІа промывочни кхачал кІезигагІа чуйтара къонсам дІаттабеш 30 дийнахь къахьийтар авари ца хилийтара.

Иштта къахьегарах бригада йоккха котала ааькхар, маркхал чу ца бувш сенар. ХІано 1650 метрга кхьачад тохаш дола бурув, майкопски тІоанашка кхачад тхо. ХІахо йодача хана нагахь маркхал чубуаш моттиг нийсалой а алыца, совлежна бІаь кубически метр маркхал, 10 тонн бетоноал доабаь, 300 тонн гематит, дукха оппиаан, гонарий чІоран Іалаприьай оаха.

Мара бетта делахе 142 метр бурув тоха дезащ, 11 дийнахо техничедещ колонна Іочулийта езаш, цунна цементаж е езаш шу тхо. Цу колонаька тхоай ишаца цементаж ера бо хьахал хьалха чакхбаьккхар оаха. 27-ча мартага кхачалехьа тоха бурув 164 метр я, гуш махидара бетта план хьахал дукха хьалха кхоачашьяй, хІана ер шу долалехча деза тоха бурув 1100 метр я. Из хул плахах лаьрхІачул дукхагІа.

Тха бригада социалистически ихь лелаеш а бурувлеттарий мастер Н. В. Симоненко керте латтача бригадица. Цу ихь хьалхара моттиг а йоаккхаш укх шера 7-ча ноябре кхоачалгье дерхІ оаха шера план. В. И. Ленина бІаь шу дузача денга кхоачаш бурув тоха йистейоаккхаргья оаха скважина. Иштта да барт тайнача бурувлеттарий коллективо декха а даха дерхІа а къахьегама толамаш.

Н. РУБАШЕНКО,
«Малгобекнефть» НПУ кІоаргга бурувлеттарча конторан №890 йолча буровой начальник.

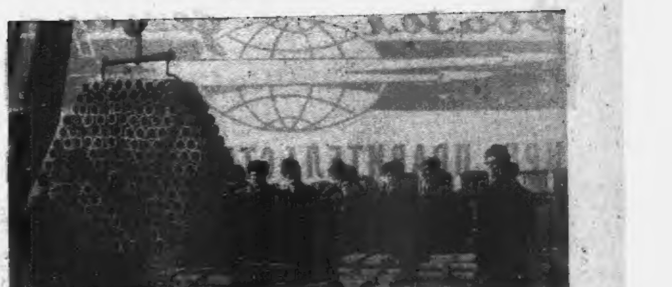

Іаи замах хьалашка мелиоратини гІирсаш хьалдара технологе проблемашка хьожаш мелиораторий семинар хилар Пскове. Семинаре дакъа лаьцар РСФСР-ера, Украинерча, Белорусерча, прибалтийски республикашкерча Іилмахоша а специалисташа а, хІаьта иштта Финляндерча делегаце а.

Сурта тІа: пакетанка а ехна турбагаш иштта тІайохт хьаькх семинаре дакъа лоацараша.

О. Пороховщиков сурт. ТАСС фотохроника.

ХИМИЗАЦИ ЯРА

Сельхоборотера шаровой эха дІадоаккхаш хилча дукха удобренеш еха еза. Дьаттах пайда боалилга лаккхам ахийта да хьувтьям лахкхун хилар, тІаккха из хул дьаттенашара культурай баьцана кхачан вешествеш хьаІундаш, хьастьам боакхагІа де хул дукхагІа а Іундаш.

ДІадийнар хьувкьбаргдолаш дьаттаха латтадара цуьнара дІаяьха кхачан [illegible] юхаметтоттае еш. Хьалийна уж деттаотрйова органически удобренеш органически веществаш тайп-тайпара хІалаш (оасара, баьцаш, кх) ахирца. Бакъда шерагара шейата хьувкьай лакхбара кхоачай бола дац дуккхьал цхьа органически удобренеш сыкар. ХІана-м культура шо хьалхарчуд дакхагІа я — вІазла а яц дьына кІезига я оасара баьцаш. Цул совгІа цхьан шера шн хьувкьан боакх, тІаккха оасар тІадьала а ихийбакьда, дьатта дІадийнар дика хула латтаргдаш массаза а. Цунах пайда эца йиш хургья из хьалдентоелаш хула.

ДІадийнар дика хьахургдолаш дьатта меттаеттадарех я минеральни удобренеш.

Шерагара шу массаза доал дегІайоагІа промышленность, дукхагІа арахец минеральни удобренеш. Цунна дувзаденна боккха доархІам болаш да минеральни удобренех пайда эцар. Агроном декхар пайда ва творчески болх бе, шоай балха тІехь дьахтан картограммах пайда а эцаш. ХІара участкий дика бовза еза, участкера хургдолаш дорергдолаш участка история книжка делале деза. Из дича вара гуш хургбоа къахьегам, дьаьта толамаш.

ХІанз вочачаьхалчено гектара даьрхІа минеральни удобрени 2 центнер вера лац пайда. Из кІезига я. Цудухьа эттара дикагІча тайпара пайда эца беза царех. Цул совгІа, иссе а боахашо цхьаттара боараш болаш еш шоай удобренеш, баккхо хьувкьай тайп-тайпара балахка. Эттара дукхагІа пайда боал шоай хашнахьа а йоагІача тайпара кІоарга а ехкача удобренех. Кастта-кастта нийсалуш хІана за удобренеш кулгашна дІатессаш, кхыттаро боарам болаш хІашийсаш уж, цхьацхьахьа дукха хул, хьагІайоала бух а боагеш, [illegible] дІалла а ниІсел. Кхы цхьалхьа а да: промышленность кІезига арахец тукоши селлиаш. Бакъда, дика йоахе йича нийс-м ду. Укх шера «Ачгуринский» совхозо 8 сеялка йийцай, цунах кхоачам болаш я уж.

Дьатта лелахара культура лакха болча минеральни удобренешта хьуькъам лакйбу, во йолча из хилац, хІана дьича оасара, бахьана долаш гучачарел ферма-ца дІахьа минеральни удобренеш. Балха результатий анализ йича долла хІана гучадоал цухьа. Цунах удобреш цо укх шера хІара нера хьувкьан еррига культураш. Из да цул дьатта лелахара культура лакха хилар. Цу колхоза керттерча агрономаш гурахьа дІадуьйттаргдаш удобренеш на юкхаш. Нагахьа сапа оаилиа еш кьачча боахантара пайда эн йоалаа Іорцаш да. Зен баьккхача гучадаьннад цунна удобренеш на цхьача гектара тІара 3—4 центнер алат кІезигагІа доалаш хилар. ХІаьта цхьайолча агрономаша эзар бахьен доаккхарга удобренеш йохийтаи цух йоалла ца ер дукха. Масала, 1967 шера «Джалка» ахача совхоз гранулированни суперфосфат культура дІахоча хана йахха ноача метте аьча хала шонара сонила дІачача йилар.

1969 шера Шали управление боахамашка 6000 тонн минеральни удобренеш йоахаргья. ХІана гурахьа алат дІадийнача 6090 гектара тІа цоакорига яьй, вента дьача 50 процент. Эттара дикагІа пайда бола самолеташа тессача аммиачни селитрах. «Джалка» ахача совхозо гурахьа алат дІадийнача шоай дерригача дьатта (3000 гектар) самолеташца подкормка яьй. Иштта подкормка ен я «Шалинский», «Автуринский» ахча совхозаш, КПСС XX съезда цІерагІа колхое.

Кхьа гуйрен дехье [illegible] доаташ Іаи дар баьхен [illegible] гурахьа дІадийна алат кІезига хьувкьаргдоаша хІеча до гІоре кхашка бахх бу къахьегамиха. Укх гаргарча денощка массаза [illegible]. ДІадалача шерашка хьалхІаш дІалоа дьатта геттара кІезига ех хар минеральни удобренеш. ХІана дІадийтехача 34 эзаш органически минеральни удобренеш еш хьажиІаш дІаюча. Звеньевойнте «Джалка» совхозерча Эльсуатаное Байрусе, «Шалинский» совхозерча Абдулаев Саламе, кхычар отрядаш а ош дика вІашгІІехьа-ахкар кхаашка кхо дуллилго. Кхо тІадоттар а кхашка дІа-юха доаржадар а малинашка дер. ХьажкІаш дІаюча хана кІалдьахийтара а подкормка а минеральни удобренеш [illegible] ерига звенона. Бакхда [illegible] болаш да химически оасар дар. ЧІоагІа диа дуа гербицидаш [illegible] оасар, къаьстта гурахьа дІадийначча дьахен хьажкІаштен. Укх тІехьарча шерашка къаьстта дукхагІа ду оасар боахамашка гербицидаца. Из бахьан долаш гурахьа дІадийна алат хьийзьар. 1968 шера гурахьа алат дІадийнача 12000 гектарах 9000 гектара тІен 300 гектар хьажкІаш тІен иштта оасар дар. Бакъда, хьажкІаш дІадийнача [illegible] хІана а кІезига ду химически оасар. Из доахка кхоачамбоацар да. Йоашкаматала ца тоьаш хилараш дар иа.

Химически оасар дара хІанз мил эша хьалаш да. Укх шера боахамашка кхоачамхилалаш машинаш шиай дехинкаснш юкъейоалара.

Укх тІехьарча шерашка дІадийнача культураштa ве деш йола тайп-тайпара чоальпташ хьахай дьатта. ХьажкІий, шекара свекла, гІулартий хоаха зІнерган 80—90 процентага кхоачаш хІалаккх цар. Из бахьан долаш юла дІас ехаш хул уж культураш. Цудухьа цар хьаргІелча хІетураш дольаш а техо, из тосс кхашка. 1968 шера иштта хІана тессар 1415 гектара тІа.

ДІадийнача культураш во деш хьайбола са доала хІалам а дохараш а ю. Уж дІадахара ждоаимакатам ош. ХІана цхьаний а боахамо кхоачамхилалаш Іалашьахьи уж «Джалка», «Шалинский» ахача совхозашка дІадийндахача, боалаий ехдохимикаташ доаттое сиадаш. Из проблема хала къоастаю езаж я. Гобанна ахча дан доьлаж иша. Хала хургда культураштa ве деш йола са доалла хІалам, дазараш дІадаха.

И. ПУГАЧЕВ,
Шали районна сельхозтехника [illegible] управлени агроном.

БОАХАМА РАСЧЕТАХ ХЬАХИННАР

Тха колхоз, оаха дьича тохкамех, укх шера кхоъ ах миллион сом доход хургья, хІаьта шн-кхо шу дьалча из цифра пхе миллионага кхаччалла лакхъе дерзІ оаха. Из декхар кхоачашдеш хийча тха берригача специалистатен колхозхоштен хьалхьашка отте декхар да боахама дерригача доакхьой болх Іалаш дарда тІа вІаштІехьбоаккхилга, кортбоахоло продукта кхаьа технологи айелга.

Хьалха латтача онытан Іалашием карагІаьхьене шерра балха юкъе кхуларех тха торе хиннай лакха хьувкьач луш йола культураш тхоай хьахашта кхоо. Масала, тха колхозо дика хулаш долча «Безостая-1» ахача сортах дола кІа кхехаІал совгІа, оаха дув «Юбилейни-12» яха кІа, «Дубовский», «Краснодарский-424» яха дута фу. Тха бехам йоккьах латтача, кастт-каста бойла мух хьеккхача хьалешка уладаш хиларех, дьаттанаш обработка дар тойболеша [illegible] оаха лаьттанаш примнатка яр пример. Цу гІулакхо торе хургйтхьаттанарa тІоаьал дІакъовлахьатта дІадийн фу мизага дІа ва кхаьлишна, из доту ца вайта.

Дикка [illegible] дерзІ оаха укх шера къахьегама [illegible] а. Из дакхлургьа [illegible] кадрай говзал лакхьярца, шо шоай керттерча профессий карга йоза профессий дараяларна, кхашкара балхаш [illegible] а шивь-ах біаь механизатор шин специях болх бе малаже, дохад механически [illegible] фермаш шин специях [illegible] хьарна. Уж дерригa дика гІулакхаш балха [illegible] доладьбер торе хулийтаргья къахьегама оасарле 30 процент лакхьа.

Шоаха а докхаш боахама авеч хургбойча тайнера къахьегам Іалаш лараш тІа бокхьхьа производствона [illegible] хиладоалторе хилийтаІ тха финансови хьалтоале. ХІаьта из бахьан долаш тха вІашІІехьдьинаІ еррига бригадаш боахама чурча расчете тІа [illegible] дакха да.

Боахам [illegible] кхоачамнетфаш [illegible] бригадаш [illegible] хана расчетие подразделеней балха тІаьхьен латтабе а нова къастал де а торе хулийтаргІаш боахама чурча расчета организацеан формаш методаш белгальъй оаха. Из де хала дац, хІана аьлча боахама дерригача коакъоашка (фермашка, бригадашка) продукци яьнкара, из якхарга дІадеар белгальнара, алаш фонд, боахама расчет, декхараш да. Масала, ша лехадеча фермашка йолаш я тха декхарех из паччахьалкхенга дохкарех, Іаалаг рий кхедара, пачхалкхенга дулх декхара йола далаеш. ХІаьта къахьегамхоашта алапи дІадай йиха дувзадена да боахама расчета декхараш кхоачашдоал.

Уж мероприятеш йизза кхоачалье торе хилийтай къахьегам дерттІа вІашІІехьбакха, продукте товарнести цуи дикаги дикка лакхьенний, производствин ритмичность тоелаНІ. Уж гІулакхаш дика кхеттдеш ба тха колхозашта къахьегамхой. Цудухьа миз кхо ца беш болх бу колхозхоша, хІана аьлча, царна доагІа алехшахь совгІа ду алча а ца [illegible] хьажже хул.

[illegible] доватІане да хІара бетте бригадашна баьча балха итоган яр. ХІана аьлча хІара бригадо средствашта экономи яьй е яхнахь йоагІатуи, совгІа уж дІалхийтай таххаш йиш хургьа тІакхха.

Цу гІулакхо торе хулийтаргья боахама экономика, из хьалха ваькхача тайпара, айе.

П. ДИМАЕВ,
Шалинский районна «Путь в коммунизм» [illegible]

КРАСНОЗНАМЕННИ ТИХООКЕАНСКИ ДОАЗАИ ИИСТЕРА ОКРУГ

Китайски Іедалашка герза низзаю провокаци кхатохача дакъа лоцаш хинна мугІарера Головин Виктори Кацвалаков Алесандри (аьрдахьа) доазан тІарча дозоре.

Ю. Муравьевв Н. Захаровен сурт. ТАСС фотохроника.

Доазол дегьара

НРБ ПРАВИТЕЛЬСТВА ЗАЯВЛЕНИ

СОФИЯ, 3 апрель. (ТАСС). БТА агентствое дIаяздир Болгаре халкъа Республика заявлени. Цу тIа боах:

Дуккха шерашка Китайски Халкъа Республика къаьстта дола гIоьзараш хаддалзей дахьхIаи гIерт китайски халкъа сакхетан чура традиционни дола советско-китайски доттагIал доха де, Советски Союзацен советски халкъацен гоймал а моастагIал а хи дара атмосфера хьахилийта. Къуьсаш да Советски Союзаи Китайски Халкъа Республикаеи юкъерi доазуа, дага а лувцаш, цхьаккха хIаманца бакъде йиш а йоацаш территори шоай я, йоах. Поза телхаду бакъдараш, Октябрьски революци хинача хьалхарча денолика дейт дIадоладенна хьадоагIа Китайна доттагIал хилара лечински политика а цIенча дегца йовкъостал дела а телхаду. Тучкахьа оча антисоветизма никъ а лаьца, китайски Iаьдало уих тIехкьарча хана эхь дайна провокаци лелаю. Пе вIашагIделлар гера бе а дела

Дамански Уссури хиш пахт района советско-китайски доазон тIа вIашагIделлар а цIий Iенадийтар а.

Болгарски халкъо чIоагIа карабу дуьне тIа кхочаш искусствено кхуире хьабе гIертам Дамански гIайре тIа антисоветски провокацеш лъ бехке барш. Болгарски халкъо цкъа барт а болаш дIахьадзаду нита йола провокацеш социалистически меткий хьаштаиа, царба китайски халкъа хьаштаиа духьал ерзаль хилар. Уж духьал ерзаль а имперча антиимпериалистически фронта, беххьалдир ахьча нашарен социализман моастагIий хьаштаиа гIулахх дела а х. Болгаре Халкъа Республика къахьегацхой советски халкъацен шоай доазонаш дораден пар леладеча гIулакхашцен барт цхьоагIо йолаш ба.

Укх шера 28 марта арахьеккхача СССР правительства заявлене тешаме а кийса а хьахьоех дорнсача дунен общественностана советско-китайски доазон дайншци Советски Союза а Китайски Халкъа Республикаша а юкъера отношенеш дегIайхараш дола исторически бакъдар.

Болгаре Халкъа Республика дукалге боашош хьалхоц СССР правительства заявлени советско-китайски доазон тIа леттIа хьал хиийтара, чIоагIа бола лишаон кхерамален Iалашъяра, советски китайски халкъашта юкъе доттагIалени вIаши гIулакхаш лелдарен отношенеш хьалхьара тIадерзадаь ду гIулакхаш, хIаьта анга 1964 шера Пекине советски китайски официальни наха юкъе дIадоладенна хинна консультацеш эгара кастагIча хара юайфаналгарах йола предложени а.

Болгаре Халкъа Республика правительство тем этта дешаш империализмана духьал лоттабеча юкъарча хьашташа, маьшарен социализман хьаштаиа на яххара, переговораш нахькаца кьоастало доазон хилар Китайски Халкъа Республика правительства цIенхаштта тIоацагIхилорах.

КЪАХЬЕГАМА ШВЕЙЦАРСКИ ПАРТЕ ЦК ЛЕНИН ВАЬ 100 ШУ ДИВАР ДЕЗДАРАХ ЙОЛА РЕЗОЛЮЦИ

ЖЕНЕВА, 2 апрель. (ТАСС). Къахьегама Швейцарски парте Центральни Комитето тIаийцай В. И. Ленин вань 100 шу дизар дездарах йола резолюци. «Вуа унвиер» яхача газета тIа араяьнна цу тIа, къаьстта аьнча, йоах: «1970 шера 22 апреле дунен халкъашта юкъерча йолхлой болаьо, социалистически прогрессивни дувено дездаргда Ленин ваь 100 шу диза. Ленин на эрсий болхлой класс хотаькхар, пачхахьа, дукха хьатташ шоай доалахьа хиннарий, капиталистий доал тIера кхессар дунен тIа эгара хьалхара социалистически пачхахьалкхе кхоьллар. Советски Союза Коммунистически парти хьалхьар.

Ленида дIадо дегIабоалабир Марксеи Энгельсеи хьехам — вай замах, империализма, империалистически тIемий, пролетарски революцеш замах лаьлда доача хьалий дарда тIара Iилма социализма хьехам. Ленийа барт хургбола кхоссам лоттабаьб реформизмана духьал, социальни духеш бурмуазена барта дахарен политикана духьал, хIаьта нита балхлой бувзама юкъерча нелагIча а анархически ах анархически тенденцешта духьал, массо тайпарча «революционни» фразеологена духьал.

ШогIа Интернационал хьалхьар Ленин хинна. Цо массаза а дийрхIах къахьегамхой пролетарски интернационализмахи дунен халкъашта юкъерча барт цхьоагIонахи балхлой классага кхача эгара дезагIа йола хIама а из котъьаргдийорах бола тешам а.

Цхьан хана Швейцаре ваьха Ленин чIоагIа хьокхаш хинна швейцарски болхлой болама проблемашка. Цо новкъостал дьда швейцарски социал-демократеш юкъе аьрдехьаа тIхьам хьатинийтара, гIо даьд цу тхьано бакъонца йола социалистически революционни политика кхетаяра»

В. И. Ленин ваь 100 шу дизар дездеча хана къахьегама Швейцарски парте, йоах резолюце тIа, къаьстте тIеркам тIабохийтаргба швейцарски болхлой болама В. И. Ленина баьча баьха доархIама. Центральни Комитето парте из кийчо яра хьалIе лелача ноинтето тIадилал ерагIача Швейцаре В. И. Ленин ваь бIаь шу дизар да доаттIара бехталдоаккхаргдола хьадда дола гIулакхаш цар.

МАЛХБУЗЕН ГЕРМАНЕ РЕАКЦЕ ДОРХАЛ

БОНН, 3 апрель. (ТАСС). ГДР-ца цхьатарра бокъо йола переговораш араи цунах эсерении ший лелачера пачхахьалкхе лархIараи болаз пайдана Малхбузен Германе общественноста айлуш паттача уйлано вIенхашта шекбоах боинсч реваншисташ.

ТIа-тIа доржагIа духьал буза уж германски шин пачхахьалкхенна юкъера гIулакхаш лертIадалара. Цу хана реваншисташа юха хьалхашка доах шоаш дIаллехараш, практически аьнча дунен шоллагIа тIом хиннача тIехьагIа Европе отталь доазонаш хувцарi ГДР дIалакххара. Масала, «ХДС—ХСС-а мадIарашта юкъерча декхабаьргий байдзарийн союз» яхача организаце правлене, Шлиерзее (Бавари) хиннача заседане реваншистски программа юха чIоагIi а яь, «ГДР-и Одере-Нейсе гIолла дола доазуви лархIарах йола хIанзара дискусси социалга» чIадийхар.

СИНЬХУА ХОАМ

ПЕКИН, 2 апрель. (ТАСС). Синьхуа агентства хоам бир селхан Пекине «КПК Ерригкитайски шIслагIа съезд», хьайнала хиорах. Агентства хьахьайкаьча информационни коммюнике тIа йоах, «съезд» хьайийлар Мао Цзэ-дун ва. Ден повестка чулоац хиэ пунит: политически отчет, КПК уставера хувцамаш, КПК ЦК харжар.

КПК ЦК цIерагIа политически отчет бир Линь Бяо.

Америкачески тIема медицински комиссе вийкал: «Ер тайпа салта ва тхона чIоагIа эшаввар».

«Гардиан» яхача американски газета тIара сурт.

ТАСС фотохроника.

ТАХАНИ КХОАНЕИ ХУРГДА

5 АПРЕЛЬ

В. И. Ленина цIерагIара культура Дворец. 11 сахьат дальча сат йоалаярен-яхарен торжественни ди. 13 сахьат даьлча дай-ноаношта даьрхIа «Берашта кхетам балара методаш тайп-тайпара я, хIаьта де дезар цаI да» яхача темах педагогически дешараш. 14 сахьат даьлча «Мехка гIолла воада хьо» яха СССР-е гIоллара кинопутешестви. «Цун тхьо шу да» яха кинофильм хьокхаргда. 17 сахьат даьлча дунен халкъашта юкъера дневник. Тематически кинофильмаш хьокхаргда.

«Красный молот» завода культура ЦIа. 17 сахьати 30 минути яьлча «Ильича вахара оагIонаш» яха кинолекторий. 20 сахьат даьлча культура ЦIен халкъа драматически театра «Бертий городе я» яха спектакль.

Н. К. Крупская цIерагIара культура Дворец. 18 сахьат даьлча «БIаьшерений боадонгара» яха Базоркин Идриса книжках лаьца дешара конференци.

С. М. Кирова цIерагIара культура Дворец. 18 сахьат даьлча кагирхой сайре.

Пролетбала цIерагIара культура ЦIа. 18 сахьат даьлча «Стренним стартов» яха кинофильм хьокхаргда. 20 сахьат даьлча кагирхой салоIа сайре.

А. М. Горьке цIерагIара клуб. 16 сахьати 30 минути яьлча «Ленин — дикаха хиназахь» яха кинолекци. 20 сахьат даьлча кагирхой салоIа сайре.

КИМ цIерагIара клуб. 20 сахьат даьлча кагирхой салоIа сайре.

6 апрель.

В. И. Ленина цIерагIара культура Дворец. 9 сахьат даьлча «Эггара дикагIнола доттагIа» яха берашта даьрхIа беседа. 12 сахьат даьлча химикий культура ЦIен башетан студе «Белоснежка и семь гномов» яха спектакль. 14 сахьат даьлча Ленински киноуниверситета дайита. «Залп Авроры» яха художественни фильм. 17 сахьат даьлча кIирандийнахьера дешараш: Геологий Денна хетаь доклад. Тематически кинофильмаш хьокхаргда.

«Красный молот» завода культура ЦIа. 10 сахьат даьлча «Вай мохк» яха утренник-олимпиада. 12 сахьат даьлча «Лениннана байракх» яха кинофестиваль. «ЯлхлагIа иилъй» яха кинофильм хьокхаргда. 14 сахьат даьлча геологий Денна хетаь беседа.

Н. К. Крупская цIерагIара культура Дворец. 12 сахьат даьлча В. И. Ленина юбилей хетаь кинофестиваль. «Укхаза Ленин ваьхав» яха кинофильм хьокхаргда.

С. М. Кирова цIерагIара культура Дворец. 16 сахьати 30 минути яьлча Ленинина. В. И. Ленинах йола беседа. Документальни кинофильмаш хьокхаргда.

Пролетбала цIерагIара культура ЦIа. 18 сахьат даьлча «Геологаш диним» хIала баьзха литературни обзор. 20 сахьат даьлча салоIа сайре.

А. М. Горьке цIерагIара клуб. 12 сахьат даьлча «Ильича дийнаша» яха дешархошта даьрхIа утренник. 17 сахьат даьлча «Хьамсарче мехка гIала» яха дийцанторий. 20 сахьат даьлча кагирхой салоIа сайре.

СПОРТ

Грозне хиннача «Буревестник» общества Российски Совета хьалхара моттиг яккхара спортсменни гимнастика яхьашка дики хьокхамаш гойтар грозненски спортсмена Марченко Александра.

Сурта тIа: бехьа тIа упражненеш еш ва Марченко.

О. Спирвалаева сурт.

АКРОБАТИКА

Советски Союзе массе а шIиннанкарi — Душанбере, Ростове, Ставрополера, Москвера, кхычахьара акробаташ бахьий Грозне кубок яккхара хургIоча яхьашка дакъа лаца. 78 саьгIа спортсменаш ва къовсаш деттадеш.

Командий зачетах хьалхара моттиг яьккхар Ростовски командо. Вай командага шоллагIьар кхьачар. Царе хьалхара моттиг яккхара хиннача яхьашка чемпион хилар спорта мастер И. Остроухов. Грозненски спортсмена Р. Фахрутдинова СССР-а спорта мастера норма кхочушйир.

КРОСС

«Правда» призе яккхара, еррагача мохка дIайаллеснача хьалхашка даькъа лоацаш а «Чечингстрейтранс» объединене физически культура коллектив в. 1000 метр удаш хиннача кроссе дакъа лаьцар 125 саьг. Царех 21-не спортивни разрядаш кхоачаьйла.

«Трудовые резервы» спортивни общества кхо бIаь саьгIа спортсмен хилар 1000 метр удаш. Цига котбаьлар № 2 йолча профтехучилища дешархой. Царга еллачар «Трудовые резервы» республикански общества кубок «Правда» газета приз.

О. НИКОЛАЕВ.

Хозача, тайжача, дег чу юхача ашаро, музыка дег айду. Цхьа хIама дагадоалаш, салуш хьо ваце йох ашару.

ТIаккха кхашка къахьегархой фу де деза, цар бер кхы а дIахIаинегIа ма бай боуэх, цу гIулакха уйла еш да тха. Тахан-кхоана кхар слане бIаьстен белхаш дIадоладе кийч а бенна багIа механизатораш. Царел тIехьа ца дий уйла я тха а. Царна доаллахь хила дезе тха культура болхлой кхетама доа, дега тоам бу хоза ашар, музыка, халхар.

Духхьал оаха дечуйга хьама, тхога аьдайгIа Iаи ахархой. КIезига ба гIалгIаьшта хиъе халхара искусство да езам бола нах. Петтича саина халхабуьла тхшара кагийхаш мехкарийн бIаргабай доаттали цхьавола ахархошук тIехьа шоллагIьар, кхоалагIьар... Иштта бешм дIа-хьа яйпе, цар санукъа а дамчхе юхалерзача хаьа мара боьхонна хьалад хьо кхашка боахкачарна мел чIоагIа эш, хьога уж даим хьежаьга.

Къаьстта тергам тIабаьхийта леладе дезаш да из гIулакх укх бIаьстен замалаьхьа, хIана аьнча ха из оттарах белхаш гаьна доалаш латт, цухуьба дукха чоалхынегIа а халагIа да ахархошта хьалхашка оттаргдола декхараш, цу тIа Ленина юбилейна кийчо яра йоалла дард а саха а дика а уж белхаш чакхдаьхарга хьежжа мара чIоагIа хургьяц. Цу гIулакхо хьаьоех нарна тха новкъостал дуккагIа эшаргдолга.

КХАШКА БОЛЧАРНА

Дунна ха дахаш районе мел йола культурни учреждени болхлой шоай ахархошта наькъашкаьр духхьал из доаш дувца. Цига новкъа дагабаьдар культармейцаш, кхайболаш къахьегамхой да тIа оаIашгIехьаркхахарар бохаш.

Хьалхаг1а кхашка боахкараш концерташ уттаде духхьал, цхьан районе культура ЦIагIа мара вIашагIйоалахар агитбригада. Хьанз уж вIашагIьехкай ТIой-Юртарча, Яндарерча, Iаьлий-Юртарча клубашка. Йоккхий а дукхаеаш болаш а в цар хIинз кийчъю программаш.

Бригадашка, доахах доалладеча, кхычахьа моаш дIабахача концерташ а уттаде юха ера дага бий тха художественни самодеятельносте дакъа лоацараш. ХIара совхоза, бригада, ферма, шаьцо Ленина юбилейна хетадаь социалистически декхараш малагIаш да а хьехаш хозача эладишка, уйла, тергам тIагIоргбоача тайпара шоаш бах-бахача бригадашка, фермашка хьалхка уж кийчдеш ба агитбригадай чIеваш. Тхона хургба агитатораш, докладашкош, политинформатораш. Дукхха новкъостал де лаьрхIаш ба тхоий цу гIулакха зоотехникуера дешархой. Тхо сайна кхашка аха кийчуш ба уж.

ЦIай де дешараш белгалдаьккха доаршо ба зоотехникарча библиотекай болхлой а. Клубай болхлошца дега а. буьлаш цар дьехамах шоай кхашка де дезар наштIехьдоаккхий ба уж хIанз. ДукхагIа йолча библиотекашка хошка паьрпал ахархошта лаьрхIа литература. Из дIа-хьа кхухьаш хургба библиотека болхлой, цар активисташ. ВIашагIьехкай дIа-хьа лела библиотекаш а.

Из болх къаьстта дика вIаштIехьбаккхарца белгалбаха лаш Долакха-Юртарча клуба заведующий нов. Кусиеви нигарча библиотека заведующа Долтиеван. Иштта уйла тIахийта кийчлуш ба кийрка баха ТIой-Юртара культармейцаш а (клуба заведующий нов. Кодзоев, библиотека заведующий нов. Безоева).

Районе кхашка из халдаш дIахьа леларгIолаш кийчъяй оаха тхоай автоклуб а. IалашIаь а IалашIдеш а латт ахархошта пайдане, сакъердаме хургдола кинофильмаш.

Лоамна аьнча, хIанз хьатIаобагIача дIайхача бехкхаммерча деношка ахархой тешаме новкъостал хила лерхI оаха тхоай вIаштIехкаоллачча тайпара.

А. ДЗОРТОВ,
Назрани района культура отделе инспектор.

ЮРТА БОАХАМА БОЛХЛОШТА

Селхан Iуйрийна итт сахьат даьлча Грозне В. И. Ленина цIерагIарча майда тIара наькъа араьлар чи агитпоезд. Нохч-ГIалгIай АССР культура министерства республикански халкъа творчества Шеной цIашагI а екка республика районашка гIолла юртбоахама къахьегамхошта гIулакх де аьнна йоийташ я уж. ХIара поездацца пхи-пхи машина я, районашка цхьаца кхо а тIакхотарта цери (автолавка).

«Сайле хайла юртбоахамаш хьалха латтарий», «Сийлахьча Ленински юбилей — доккхий къахьегама толамаш» яхача а кхыча а лозунгашца хозхьай хIара машин. Шин маршрутах яхар агитпоездаш: хьалхарьар — Гудермесски, Сунженски, Ачхой-Мартане, Шалье, Урус-Мартане районашка гIолла, шоллагIьар — Шелковской, Наурски, Надтеречни, МалгIабека, Назрани районашка гIолла.

Дукха гIулакхаш да агитпоездаца бахачар юртбоахама къахьегамхошта де лаьрхIараш. В. И. Ленина вахарах, цун сийлахьча гIулакхах, дунен халкъашта юкъерча хьалах, кхыча тIемах лекцеш ешаргья, беседаш ергья республикански «Знание» общества лектораша, А. Гайдара цIерагIарча берий а А. П. Чехова цIерагIарча республикански а библиотекашца укх тIехьарча хана араьлла керда художественни произведенеш дIайоавзийтаргья; республикански просвещении изобразительни искусства музей болхлоша, вай Даьлен, реформистно. тIема, къахьегаме сийле традицеш хьаца дувцаргда.

никъа бытовой гIулакхаш кхоачаллар министерства а медицински болхлоша а кхашка боахкачарна эшаш дола новкъостал деаргда, республикански культпросветучилищаи музыкальни училищан концертни бригадаша сакъердаме концерташ уттадергда. Лишка аьнча В. И. Ленина юбилейна хетачача цу йоккхача мероприяте чулоацаш, дукха да. Гойтта дийнахь хургья агитпоездаш новкъа. ХIара районе кхокх да дойкхаргда цар.

Цар никъ даьхьалIа буцаш къахьехаш дир уж нисьабоалаш республика культура министра нов. Татаевое, КПСС Нохч-ГIалгIай обкома агитаци пропаганда отдела заведующи заместителан нов. Хамидовеи.

А. АЗИНА.

СУРТА ТIА: юртбоахама къахьегамхошта гIулакх де болхерий группа.

В. Матвеева сурт.

ХАОТТАМ

Тахан республике гIоллеи Грознеи хувцалуш моркхаш а йолаш, йовхаш а йолаш, Iуйранна доха а доаллаш ха хургья. Малхбоалехьара гIахьхьача боаргье, республика къилбеседа - малхбоалехьарча районашка чIоаггIа а доаххаш, мух дьехаргба. Республика гIерва 13—18 градус, Грозне 15—17 градус йовхал йолаш хургья фегара температура. 6-ча 7-ча апреле хувцалуш моркхаш а йолаш, цхьанцайолча моттигашка доха а доаллаш, аьрIо мух а хьаькхаш ха хургья. Фегара температура буйсанна 3 градус йовхалгара 2 градус шелагга кхочаш, деношка 7—12 градус йовхал йолаш хургья.

Метеостанци.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

КЕРДА ТЕХНИКА — КХАШТЕИ ФЕРМАШТЕИ

Кастта шуга хьоачергиоча 1969 шера апрель беттарча «Сельские зори» яхача зональни журнала номер тIа дукха материалаш а техниках пайда эцара дешаш хетаьб. «Прогрессивни техника — кхаштеи фермаштеи» яхача передовой статьяс гIеттаду машинех механизаци пайда эцалга, механизаторий къахьегам вIаштIехьбоаккхалга тоадарах дола а кху тайпа а лоархIаме дешаш.

«Керда технически дерда тIа дIахо кийчбергба юрта боахам» аьнна керте гIолла даь юкъера цхьа йоазув а долаш журнала тIа кепатехай гулъяь дукха статьяшш корреспонденцеш, интервью. Шеко йоаццаш, механизаторашта хьашт долаш хургья дукха статьяш. Белгала аьнча, лоархIаме статья я «Визазча иквила. Машинашъерашкара фу кхачарга сатувсаш да тхо?» аьнна корта а болаш Ростовски областерча Ленина ордел леладеча «Гигант» яхача ялата совхоза директора СССР Лакхехьарча Совета депутата Д. Ангельева язъяр. Автора из дарра дуьц къахьегама производство вIаштIехьаьккхара оттам, лахха хьушкъамаш кхедара, хьайбашта духх тIадеттадалара «къайленех» къахьегама ояарло лакхьара продукци яккхарга дIабода мах лохбаря духьа лоаттабеча къовсамах. Цига хоадаибоаллаш дола хахьа [illegible] фермашкаи шера юкъейяхьача хIанзарча кердача техника.

Цигтача кепатеха я журнала корреспондента автомобильни тахиренеш тракторни прицепаш ена Ставропольски машиностроительни завода директорагара А. Горбуновгара цIна интервью, Цу интервью тIара журнала дийшачо хьовргий, Ставрополья краевой центре хIанз керда завод хьалъйоалаьига. Цун хьалхара, ергIа кьоттIадоагIача шера болх бе йоалургья. ХIара шера 80 эзар автомобильни [illegible] тергья заводо промышленности юрта боахама.

ВАСХНИЛ-а академика М. И. Хаджинова корреспондента ше еннача интервью тIа йоах тел Кубане кхеш ка хьажкIаш кхеарна дувзадениа долча дукхкхеча хиттарешта.

Апрельски номер тIа «Продукци дIахецафеи дIаоттаь лоаттарен хьакъехьа» йоакха статья яздь Дагестана юрта боахама министра А. Оздеванжиева. Автора из дерра дувц республике юрта боахамаша продукци дуккагIа яккхарех, цун дIакал лакхъяларах.

Вашдалдараш комарен лелафрента долча новкъостала кепатехад дIайхийнача хIамашта чоапилташа зе мишта ду хьахьокхаш дола агроплакат. ЧоапилгIашта морковa, помидорашта, хорсана, кхыча культураша мел доакха зе ду шабра хьахьокхаш дукха суртанаш да плакета тIа.

Пайдане хьехамаш кIезига морадоагIаргдац сомий бешаманаш комсаца леладерашта а.

Журнала тIа кепатеха а хьайбаш леладдеча фермашка доалаш доакъараш дехкачен кхо арадоакачен балхашта механизацан [illegible] хьал лу хьажа хьайкаьча Ерригроссийски конкурса условеш.

С. ЧЕРВОНЫЙ,
журнала редактор.

ХАЛКЪИЙ ВЕЖАРИЙ ЦIЕЙ

3 апреле литературий «Центральни ЦIагIа хинна столицай къахьегамхой вокалий торжественни собрани хетаьар фашистски икхIоттьаьмах Венгри мукъаьлакха 24 шу дизара. Москвичашца цхьана цунна юкъе дакъа лоацаш хилар Советски Союзе вола ВНР посол Йожеф Сипка, посольства дипломатически сотрудникаш, вежарашка болча шеххара ена венгро-советски доттагIали Общества делегаци.

Президиуме вар КПСС ЦК секретарь К. Ф. Катушев, СССР Министрий Совета Председателя заместитель И. Т. Новиков, кхыбараш.

Собрани хьайкьйлар КПСС МГК секретара Л. А. Борисова.

Собране къамаьлаш даьча общественноста цIкалашка дег чура дахьала дийцар вежарашка дола венгерски халкъ.

Цуд тIехьагIа къамаьл дир посола Йожеф Сипке, из ВНР къахьегамхошкара вежарашка моарша делар советски халкъа, дикайр хилар доаш лоама а бахкар. Халкъа Iаьдал оттача шерашка ший мехка къахьегамхоша даьхача толамех дийцар цо.

Тхона хоа, аьнар Йожеф Сипке, тха дахьхе дIахо а тоаддара база кертера тешаш венгеро-советски доттагIал долга.

(ТАСС).

ЛадувгIа, хьажа

РАДИО

5 апрель

7.20 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.30 — Хоамаш. 7.40 — Москва. 8.15 — «Сердало» газета обзор. 8.25 — Передачай программа. 8.30 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 8.40 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 8.50 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала). 9.05 — Москва. 15.15 — «Полла Горьке дувцар» (нохчий меттала). 15.30 — «Къона тIехье» (эрсий меттала). 15.45 — «Космонавтика денга». «Дунен тIа эггара хьалха» (гIалгIай меттала). 16.00 — «Сона дукхаезаш мелда» (эрсий меттала). 16.20 — Спортсменашта дола концерт. 17.00 — «Геологи дина ди» СССР геологи министра Сидоренко къамаьл. Москвера трансляци. 17.15 — «Сатирически таьIгIа» яха радиожурнал (эрсий меттала). 17.35 — «Къонах» (эрсий меттала). 18.05 — Юртарча-кхыьашкахь гIолла (нохчий меттала). 18.25 — «Сатирически арбата» тIа яха радиожурнал (эрсий меттала). 19.00 — Москва.

6 апрель

7.10 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.20 — Хоамаш. 7.30 — Передачай программа музыкальни антракти. 7.40 — Москва. 8.15 — «Ленинан никъ» газета обзор. 8.25 — Шоана дукхаезача ашарий концерт. 9.00 — Москва. 15.15 — Тахан геологашта дола концерт. 16.00 — Москва. Гергача истола тIа гулбенна дунен юкъера обозревателаш. 16.30 — «Литературни Нохч-ГIалгIайче» яха радиожурнал (эрсий меттала). 17.15 — «Городе вIашагIкхетар» яхача Саракаев Хьамзата дувцара дакъа (нохчий меттала). 17.30 — Концерт. 18.00 — «Къоналла» (гIалгIай меттала). 18.30 — Республикански дола концерт. 19.00 — Москва.

ТЕЛЕВИДЕНИ

5 апрель

14.55 — Передачай программа. 15.00 — «Каткай ди». Республикански томкий театра спектакль (гIалгIай меттала). 15.50 — «Со — Казахстан» яха телевизионни фильм. «Къулбехьара сеанъийь» яха шоллагIа сери. «Са Сыр-Дарья» яха кхоалгIа сери. «Мехкдаьттен заводе» яха воьалгIа сери. 17.00 — Берашта «Иллешка ашар». Художественни фильм. 18.00 — Берий учрежденешка IIепа кхерам ца хилийтара къамаьл. 18.10 — «Белгалъяар» яха кинофестиваль; «Жонни, Женечка, Катюшенка» яха художественни фильм. 19.35 — «Дунен халкъашта юкъера обозрени». 19.50 — Шоана, бераш. 20.00 — Передачай программа. 20.05 — Концерт. Кинофестивальче кинопанорама клуб.

6 апрель

14.25 — Передачай программа. 14.30 — «Къона Ленинец» (нохчий меттала долакх). 15.05 — Берашта «Хьалупцалуш боаца юккъекхай бераш» яха художественни фильм. 16.25 — Лора хьехамаш. Церган ухохIенош. 16.40 — «Со — Казахстан» яха телевизионни фильм. «Нахнех» яха бархIалгIа сери. «Октябрьски уйлаш» яха уьссалгIа сери. 17.15 — Экран къонабарашта. Латышски стихаш. 17.25 — Кинох ди. 18.10 — «Нохч-ГIалгIайче» досаш леларий чкъатIар дикахари яха документальни фильм. 18.40 — Геологий замах дола концерт. 19.20 — «Белгалъяар» яха кинофестиваль. «Автомобилах ловзар» яха художественни фильм. 20.55 — Передачай программа. 21.00 — «ВерхI ди». Дунен халкъашта юкъера программа. 21.45 — «Эфира» ассистенты Iалаш кхатам дуц, сакъердаме программа.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Ленина улица, 11 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора—3-44-90; редактора зам.—3-39-11; бехктоалхам секретара—3-34-38; партийни дахарен, культуран, промышленносте отделаш—3-42-39; юрта боахамах письмойи отделаш—3-42.39.
АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-90; зам. редактора—3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-39; отдела сельского хозяйства и писем — 3-42-39.
«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революции проспект, 7/84.
Типография изд-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84.
СФ05083. Заказ № 1704.